

RADIO = EXPRES

In dit nummer
Radio-
communicatie
ondergronds.

N° 34
20 AUG. 1926

Het Draadloos Zendstation voor den Amateur

door J. CORVER.

DERDE belangrijk uitgebreide druk.

PRIJS: Ing. f 3.75, geb. f 5. -- Uitgaaf N. VEENSTRA te 's-Gravenhage

20
CENT

Zuinigheid bij de keuze van transformatoren is mogelijk door opoffering van muzikaal genot.

De N. R. W. TRANSFORMATOR

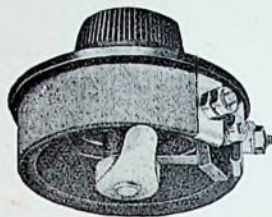
wil echter het hoogst bereikbare waarborgen.

Prijs f 15.-.

**Nederlandsche Radiowerken
te UTRECHT.**

Radio Inrichting fa. Ch. VELTHUISEN
Oude Molstraat 15^A—18
Telefoon 12412 — (Anno 1891) — Giro 28376
's-GRAVENHAGE.

VARIABLE WEERSTANDEN

- Type 214. 2 Ohm 2.5 Amp. **f 5.75.**
- Type 214. 7 Ohm 1.5 Amp. **f 5.75.**
- Type 214. 20 Ohm 0.75 Amp. **f 5.75.**
- Type 214. 50 Ohm 0.5 Amp. **f 5.75.**

Wie zich van het allerbeste op dit gebied wil voorzien, gebruikte dit model.

TELEFUNKEN

Detector-Eindlamp RF 144

De beste detectorlamp, welke momenteel bestaat. Generoert buitengewoon gemakkelijk, ook op korte en ultra korte golf. Geeft bij gebruik van een gunstige daarop volgende combinatie een veel volleren mooier geluid dan gewone detectorlampen.

Prijs **f 7.-.**

VERTEGENWOORDIGD DOOR —
SIEMENS & HALSKE AG
FILIALE 's-GRAVENHAGE
HUYGENSPARK 38-39

DE SINUS SPOEL

WAARBORGT U GOEDE ONTVANGST,
ZOEWEL OP DE KORTE ALS LANGE GOLF.

WETT. GED. Prijs per stel in luxe doos verpakking f 18.-. **WETT. GED.**

IN IEDERE SOLIEDE ZAAK VERKRIJGBAAR.

WAAR NIET VOORHANDEN WENDE MEN ZICH TOT!

Firma Ridderhof & Van Dijk
Radio-Apparaten-Fabriek. ♦ Telefoon 345 Zeist.

Storingsvrije Radio-apparaten „Kunstzaal Edison” No. 5

— Verrassend natuurlijke weergave —
Wend U tot den **EDISON-AGENT** ter plaatse
Adres op aanvraag bij: **LARSEN DE BREY & Co., 's-Gravenhage**

N.V. Handelsvereniging voorheen L. TERWAL
AMSTERDAM, Ceintuurbaan 254. Tel. 29456.

Filialen { ROTTERDAM, Haringvliet 36, Tel. 9209.
          Dosterkade
          HAARLEM, Kleine Houtstraat 37.

HET ADRES voor alle voorkomende Radio-
onderdeelen en complete toestellen

Neutrodyne-en Superheterodyne- Ontvangtoestellen Radio-Onderdeelen,

vooral Luidsprekers, Hoofdtelefoons,
Draai-en Blokcondensatoren, Transfor-
mators, Weerstanden, enz.

Telephon-Fabrik Actien-Gesellschaft
VORM. J. BERLINER

Ingenieurs-en Verkoopbureau
H. Stiegel Jng.,
Amsterdam, Prinsengracht 851, Tel. 37348

N.V. L. ZÉLANDER

SINGEL 142-144, AMSTERDAM
GED. GLASHAVEN 23-25, ROTTERDAM
GELKINGESTRAAT 34, GRONINGEN

KEUZE UIT 5 RADIO-INSTALLATIES:

- A. „ELZED” toestellen met ingebouwde aftakbare spoelen, zeer eenvoudig te bedienen. . . . . **f 150.-**
- B. „ELZED DE LUXE” apparaten in eikenhouten kast met afsluitbare deurtjes, ingebouwde aftakbare spoelen voor lange- en kortegolfontvangst, bijzonder selectief . . . . . **f 195.-**
- C. „HERALD” toestellen, ter directe aansluiting aan de lichtleiding, zodat geen accu en geen batterijen noodig zijn, incl. lampen, spoelen en voorzetapparaat . . . . . **f 590.-**
- D. „Burndept” apparaten „ETHOPHONE V” No. 1508 in mahoniehouten kast, met selector, spoelen, 4 Philipslampen, anodebatterijen, accu, „Ethovox” luidspreker, dubbele hoofdtelefoon en antenne . . . . . **f 590.-**
- E. „Burndept Superheterodyne” Toestellen No. 1589 in mahoniehouten kast met afsluitbare deurtjes, waarbij antenne op het dak en aardleiding vervallen, incl. 2 raamantennes, 7 lampen, anodebatterijen, accu en „Ethovox” luidspreker **f 1375.-**

LUIDSPREKERS.

- „PHILIPS” luidsprekers . . . . . **f 69.-** p. st.
- Burndept luidspreker „ETHOVOX” met mahoniehouten hoorn . . . . . **f 78.-** „ „
- Burndept luidspreker „ETHOVOX” met metalen hoorn . . . . . **f 66.-** „ „
- Burndept „ETHOVOX JUNIOR” luidsprekers met metalen hoorn **f 36.-** „ „
- Burndept „PETER PAN” luidsprekers met metalen hoorn . . . . . **f 19.-** „ „

BÉZOEKT ONZE GEHOORZALEN

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.
REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE VAN N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.
TELEFOON 32112.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,20 per stuk.

Correspondentie, zowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage. Het auteursrecht op den volledigen inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Staatsblad n° 308.

WAAROM TIEN GULDEN VOOR DEN OMROEP ?

Het is mij opgevallen dat bij de zeer toe te juichen enquête die de „Telegraaf” gehouden heeft over het rapport van de Radio-omroep staatscommissie één punt nauwelijks is aangeraakt, dat toch zeker voor alle luisteraars eveneens van zeer groot belang is, n.l. de financieele zijde van de zaak.

Juist door de groote ontstemming die gewekt wordt door het voorstel van de commissie om den omroep in allerlei groepjes te verdeelen, zou deze kwestie ten onrechte wel eens wat uit het oog verloren kunnen worden.

Allereerst stel ik er prijs op te verklaren, dat ik het met de gepubliceerde beschouwingen in hoofdzaak volkomen eens ben ik wil dan ook alleen eens onderzoeken of de door de commissie voorgestelde heffing, retributie, belasting of hoe men het ook noemen wil, van tien gulden per jaar van ieder toestel f 5.— (per ½ jaar) werkelijk zoo hoog moet zijn.

Dit punt staat in zooverre met de voorgestelde decentralisatie in verband dat de kosten noodzakelijkerwijze hooger zullen zijn, indien de omroep verzorgd zou worden door zes partijen die in zekeren zin tegenover elkander staan. Indien dit nog noodig mocht zijn zal ieder zakeman dat in enkele oogenblikken kunnen duidelijk maken.

Ook ligt het voor de hand dat ieder die meent dat hij op eenigerlei wijze bij den omroep betrokken zou kunnen worden — ik bedoel anders dan als retributie — betaler of luisteraars — allicht genig

is de bijdrage naar den hoogen kant te stellen. Kan men uit een zeer ruime beurs putten en heeft men het dubbele van het bedrag dat noodig is ter beschikking, dan lijkt het beheer wel vrij gemakkelijk.

Echter zal elke verlaging van den omslag tengevolge hebben dat het aantal deelnemers belangrijk toeneemt, wat voor de omroeponderneming enkel beteekent dat het aantal bijdragen in dezelfde mate stijgt, zonder dat hiertegenover ook maar eenige hoogere uitgaaf ontstaat.

Een heffing van f 10.— die elk jaar opnieuw terugkeert, vormt voor zeer vele radioliefhebbers een aanzienlijke belasting en juist voor een groot getal financieel zwakkeren, vooral ook op het platteland, is of kan radio-omroep worden een voorname bron niet alleen van amusement maar evenzeer van ontwikkeling. Het gaat daarom niet aan de heffing ook maar iets hooger te stellen dan noodig is.

De kwestie zou nog eenigszins anders komen te staan indien een zóo groote verlaging van het heffingscijfer dat ook het totaal ontvangen bedrag lager werd, zou moeten leiden tot beperking of bezuiniging op den omroep. Zooals wij nu zullen zien, behoeft dit niet, zelfs niet in de geringste mate, het geval te wezen.

Gelukkig is het hiertoe niet noodig een kostenberekening op te zetten — hierbij toch zouden de meeste lezers eerlijkheidshalve moeten toegeven niet bevoegd te zijn om de juistheid der cijfers te beoordeelen — en wel om de eenvoudige reden dat ditzelfde probleem in ons omringende landen voor geruimen tijd reeds tot algeheele tevredenheid is opgelost.

Niemand zal durven beweren dat de Britsche draadloze omroep niet aan zeer hooge eischen, zoowel in technisch, artistiek, cultureel als organisatorisch op-

zicht voldoet. Welnu in Engeland heeft ieder luisteraar voor het bezit van zijn ontvangtoestel een jaarlijksch licensierecht te voldoen van tien shilling, en hieruit worden alle kosten van den omroep bestreden. Dat hierbij volstrekt niet van karige middelen gesproken mag worden, zal wel aan een ieder bekend zijn, maar moge ten overvloede nog blijken uit het laatste jaarverslag van de British Broadcasting Company, waarin gezegd wordt dat de financieele toestand zeer gunstig is en plannen bestaan voor den bouw van een aantal nieuwe zenders van groot vermogen benevens voor verdere verbetering der programma's. Het in het begin van dit jaar verschenen rapport van de Britsche omroepcommissie, ingesteld om te onderzoeken of en zoo ja welke wijzigingen in het huidige omroepstelsel aangebracht zouden moeten worden, beveelt aan de regeling waarbij alle kosten van den omroep uit ontvangvergunningen opgebracht worden te bestendigen en ook het bedrag van 10 shilling te behouden. Er wordt trouwens ook overigens geen enkele wijziging van be tekenis voorgesteld.

Er is nog meer: Op de Britsche eilanden bestaan thans reeds 21 zendstations bij een inwoneraantal van ongeveer 45 miljoen, d.i. 1 per 2 miljoen. Hier te lande schijnt men van plan één zender te bouwen voor 7 miljoen inwoners, maar laten we het hoog aannemen en ook rekenen met 2 stations, d.i. dus 1 per 7 of 1 per 3½ miljoen. Omdat de bevolkingsdichtheid in Nederland 1½ maal zoo groot is kan men hier ter bereiking van alle bewoners met minder stations volstaan, en hiertegen heb ik ook geen bezwaar, maar wij moeten niet vergeten dat daardoor dan ook de ontvangsten per zend-

station bij hetzelfde heffingsbedrag in Nederland $3\frac{1}{2}$, of bij oprichting van 2 zenders $1\frac{3}{4}$ maal zoo groot worden.

Weliswaar zijn er enkele Britsche stations die meestal het programma van een ander overnemen, wat de exploitatie goedkooper maakt, evenals overigens de prachtige Britsche organisatie dit doet (alle stations onder een leiding). Hier-tegenover staan ook nadeelen, maar bovendien de verschillen zoowel in licentierecht als in aantal bijdragen per station zijn geweldig en kunnen een stootje velen.

Evenwel is de levensstandaard in Engeland hooger, zoodat 10 shilling niet herleid mogen worden tot f 6.—, maar gelijk staan met een som van ongeveer vijf gulden die in Nederland aangewend wordt. Mede om deze reden zou het ongerijmd zijn te veronderstellen dat in Nederland niet voor dezelfde of minder goudswaarde gebouwd en geëxploiteerd zou kunnen worden.

Voorts is er niet de minste reden om aan te nemen dat hier percentsgewijze op de bevolking niet evenveel luisteraars zouden zijn of zouden ontstaan als elders. Integendeel, immers onze geografische positie stelt ons in staat om behalve het eigen steeds nog vele andere uitmuntende stations te ontvangen, en bovendien was Nederland een der allereerste landen waar geregeld radiomuziek uitgezonden werd, terwijl ook het radio-amateurisme steeds in bloei is toegenomen reeds sedert tien jaren.

De Britsche omroepdienst heeft al meer dan 2.050.000 betalende luisteraars, d.i. $4\frac{1}{2}$ % der bevolking, maar zelfs Duitschland waar eerst sinds 1924 radio-ontvangst geoorloofd is die tevoren streng verboden was en dus toen pas de allereerste ontwikkeling op radiogebied kon beginnen, telt er ruim 1.200.000 op 60 miljoen inwoners of 2 %. Voor Nederland mogen we dus zeer veilig een percentage van minsten $3\frac{1}{2}$ aannemen.

We kunnen de zaak nu nog even bezien aan de hand van de mededeelingen in de Telegraaf van Zondagochtend 8 Augustus j.l. Volgens den directeur der Nederlandsche Seintoestellen Fabriek, den Heer Dubois, „den man in Nederland die uit eigen ervaring kan spreken” zullen de totale jaarlijksche exploitatiekosten ongeveer zes ton beloopten, voor een omroep „van hoog gehalte die de Nederlandsche luisteraars aanleiding geeft niet op een der buitenlandsche stations af te stemmen”. De afschrijvings-, dus ook de aanschaffingskosten zijn daaronder begrepen.

Deze f 600.000.— moeten volgens bovenstaande opgebracht worden door $3\frac{1}{2}$ % van 7 miljoen of 245.000 personen.

Men kan dus ruim toekomen met een vergunningsrecht van f 2.50 volgens de schatting van den Heer Dubois, terwijl

vergelijking met Engeland leert dat *het bedrag altijd lager kan zijn dan f 5.— ook bij oprichting van 2 of zelfs 3 stations.*

Tenslotte nog iets over de werkelijke belasting ad f 2.50 die in de „retributie” van f 10.— verscholen zit.

Voorerst diene dat in het genoemde bedrag van 10 shilling dat de Engelsche luisteraar betaalt ook reeds de belasting is inbegrepen (in 't begin $\frac{1}{2}$, later verminderd tot $\frac{1}{4}$, en momenteel misschien nog iets minder).

Overigens begrijp ik niet goed waarom à priori vaststaat dat hiervan ook al belasting geheven moet worden. Is en zal in de toekomst radio werkelijk zulk een luxe zijn? Krijgen dan menschen zonder of met minimum inkomen vrijstelling van deze belasting? Heeft Posterijen en Telegrafie toch niet reeds veel voordeelen van den omroep (productief maken van interlocale telefoonlijnen gedurende vele avonduren achteraan; verzending van duizenden luisterrapporten) of krijgt dit bedrijf een douceurtje omdat het voor zoover mogelijk de radio-ontwikkeling met allerlei kinderachtige bepalingen gehinderd heeft en nog hindert (heffing van f 2.— voor elk uur dat uitgezonden wordt; toepassing van een verbod dat hiervoor niet bedoeld was om antenne te hebben binnen 2 M. horizontale projectie van telefoon en telegraaflijnen, de Duit-sche Rijkspost geeft juist speciale vergunning om antennes aan telefoonstan-gen te bevestigen; inbeslagnemen van amateurzenders die niemand hinderden doch baanbrekend werk van internationale betekenis verrichten). Zelfs als men overtuigd is nog niet genoeg belasting te betalen, dan schijnt mij toch ook dat gedeelte der retributie exorbitant hoog te zijn.

Ik zou nog vele andere landen ter vergelijking kunnen aanhalen; bij inachtname van alle van invloed zijnde factoren zal dan steeds blijken, dat een heffing in Nederland van f 10.— veel en veel te hoog is. Ik wil het echter hierbij laten en vertrouwd dat thans ieder van het groote belang en de juistheid van bovenstaande overtuigd is en met alle kracht voor waken dat deze zaak niet op den achtergrond geraakt, zoodat wij niet verrast zullen worden door een verplichte bijdrage die minstens driemaal te hoog is.

H. BLOM.

EEN GEVAAR VOOR DEN NEDERLANDSCHEN RADIO-LUISTERAAR?

Met zeer groote verwondering en verbazing las ik het stukje ingezonden onder bovenstaande titel van den heer K. J. J. uit Delft.

Het is den heer J. onverschillig of de Programma's uitgezonden worden door

Katholieke, Christelijke, Vrijzinnige enz. Radio-Vereenigingen of Omroep Insti-tuten, want zoals ik uit dit stukje op-maak wil hij muziekliefhebber zijn en wil hij alleen daarin bevredigd worden. De groote fout is volgens hem de groote eentonigheid van de programma's. Af-wisseling van zang-, viool-, cello-, piano-, orgel- en koormuziek is niet ge-noeg. Misschien wil de heer J. nog pau-ken solo's. Turksche from solo's en an-dere rariteiten hooren. Wel zijn prachtig en afwisselend, de programma's uit Engeland. Ik zou wel eens willen weten wat voor andere muziek de heer K. J. daar hoort dan viool-, piano-, cello-, orgel- en zangmuziek. J. schrijft „tegenwoordig zijn de eenige concerten der Ned. uitzendingen, welke voor den mu-ziekliefhebber van belang zijn de Kur-haus- en Concertgebouwconcerten. K. J. had beter geschreven „muziekliefhebbers zoals ik”, en dat schijnt wel een bij-zonder soort te zijn. De heer K. J. begint nu al vast den komenden „Nationale Om-roep” een toch geen voldoende gevend omroepstation te noemen. Dergelijke uit-latingen kunnen niet anders dan nadeelig werken op de „muziekluisteraars”. K. J. roemt de Engelsche artisten. Zeer zeker, er worden soms prachtige programma's gegeven in Engeland, maar heeft K. J. de Engelsche artisten nog nooit om ca. 12 u. v.m. hooren knoeien? Orgelmuziek en zangkoor komen lang niet altijd mooi door schrijft hij. Neen mijnheer, zang-koor en orgelmuziek stellen hooger cischen aan Uw ontvanginstallatie dan een solo-stukje viool of zang.

Het is hier zeer zeker „de beste stuurliis staan aan wal”. Over smaak valt niet te twisten. De heer K. J. kan best muziek niet mooi vinden die ik bijv. wel mooi vind. Maar de heer J. K. kan het niet als een fout aanmerken van de Omroep Insti-tuten, als er muziek gespeeld wordt die hij nu toevallig niet mooi vindt. Het is zoo dikwijls hier in Holland dat iets van buiten moet komen om te worden geapprecieerd.

Mijnheer K. J. laten we toch eerst met een opbouwende critiek in het openbaar komen als iets moet worden opgebouwd. Aan afbrekende critiek is nooit gebrek.

N. CREYGHTON.

Leiden, 13 Aug. 1926.

***

Wij meenen, den heer Creyghton niet de gelegenheid te moeten weigeren, blijk te geven van een andere opinie dan de heer J. J. J. ofschoon we helaas uit zijn stukje nu ook al niet heel precies hooren, wat hij dan wil? Hij schijnt ietwat verstoord te zijn over het feit, dat de soort van omroep, dien we hier in Nederland hebben gekregen, en die door den loop van zaken bestendig en verergerd dreigt te worden, door den heer J. J. J. niet van harte wordt toegejuicht. Maar het recht

om het zoo niet mooi te vinden, moet men een ander toch minstens laten behouden!

Opbouwende critiek? Dat beteekent in den mond van den vertegenwoordiger eener andere opinie gewoonlijk meezeulen van de tegenstanders met hetgeen zij niet wenschen. We kunnen ons bezwaarlijk voorstellen, hoe een voorstander van een waarlijk Nationalen Omroep, opbouwende critiek zou kunnen aanbrengen voor den coöperatieven partij-omroep, dien men ons wil opdringen.

Er zal over deze zaak nog wel wat gesproken en geschreven worden, voordat er iets beslissends gebeurt. We hebben daarom ook met het uiten onzer redactioneele meening geen haast. Maar in het stukje van den heer Creighton voelen we iets van een neiging van: critiek den kop indrukken. En dáártegen komen we al vast op.

Redactie.

De heer H. F. v. d. Veen te 's-Gravenhage schrijft naar aanleiding van den heer Judels nog:

In hoofdzaak ben ik 't daar wel mee eens, maar waar genoemde heer vraagt „wie geeft ons 's middags concert, zooals Parijs het dagelijks doet?” moet mij uit de pen, dat de H. D. O. dagelijks middag-concerten geeft van gemiddeld over de 2 uur en van oneindig beter gehalte dan de middagprogramma's van Parijs (die $\pm \frac{3}{4}$ uur in beslag nemen), Daventry en Königswusterhausen.

DRAADLOOZE CARICATUREN.

De garderobe van den Nederlandschen Nationalen Omroep.

BEVREEMDING EN GEEN ENTHOUSIASME.

In een adres aan den Minister van Waterstaat, akomstig van voorzitter en secretaris der Nederlandsche Radio Unie zeggen dezen o.a. het volgende omtrent het rapport der Staatscommissie in zake het Omroepvraagstuk:

dat voorgesteld wordt vijf aandeelen toe te wijzen aan de Nederlandsche Vereeniging voor Radiotelegraphie te 's-Gravenhage;

dat het hun bevreemdt, dat hier zoo weinig rekening is gehouden met de belangen van het Nederlandsche radio-amateurisme, dat toch feitelijk de kern vormt van de geheele Nederlandsche radiobeweging en waarvan steeds de stoot tot ontwikkeling van deze beweging is uitgegaan en nog steeds uitgaat;

dat het hun bevreemdt, dat hier eveneens geen rekening is gehouden met de Nederlandsche Radio Unie, een neutralen bond van Radio Vereenigingen in Nederland, welke toch evenzeer een deel van het Nederlandsche amateurisme vertegenwoordigt;

dat zij om voormelde redenen zich dan ook moeilijk enthousiast kunnen betonen, ten aanzien van gemeld rapport, dat

met bijna totaal voorbijgaan van het radio-amateurisme op neutralen grondslag, en van hetgeen door dat amateurisme, dat de oudste rechten heeft en de grondslagen indertijd gelégd heeft, lang voordat er eenige andere, niet neutrale groep bestond, en waarvan nog steeds een groot deel van den ontwikkelingsgang uitgaat, het leeuwendeel in den eventueelen nationalen omroep voorstelt te leggen in handen van politieke groepen;

dat zij, hoewel zich dus moeilijk accoord kunnende verklaren met gemeld rapport, in ieder geval aan den Minister eerbiedig in overweging geven het getal der eventueel beschikbare aandeelen voor neutrale radio-amateurs niet onaanzienlijk te verhoogen en alsdan dit aantal te verdeelen over de twee leidende neutrale radio-amateurs-vereenigingen, te weten over de Nederlandsche Vereeniging voor Radiotelegraphie en over de Nederlandsche Radio Unie, en wel in verhouding van drie tot twee; alles behoudens het aantal aandeelen van den neutralen Hilversumschen Draadloozen Omroep, welk aantal zij ook gaarne vergroot zouden zien.

DE KORTE-GOLF TELEFONIE.

Wie in den laatsten tijd niet geregeld naar de telefoniestations beneden 600 meter heeft geluisterd en er nu plotseling zijn toestel weer eens op instelt, zal bevestigd staan over de sterkte, waartoe een aantal der zenders zijn opgevoerd, vooral de Duitsche. Als men snel van 350 tot 550 meter het gebied afzoekt, is het al Duitsch wat men hoort. De Engelsche korte-golf-telefonie is bepaald geheel op den achtergrond gedrongen.

De installatie van een aantal nieuwe zenders in Duitschland, alle met een energie van ongeveer 10 kilowatt is de verklaring van dit verschijnsel. Van deze sterkte zijn thans:

Berlijn	504 meter.
München	485 „
Frankfurt	470 „
Leipzig	452 „
Breslau	418 „
Hamburg	392.5 „

Van deze zes schijnen Hamburg en Breslau in den Haag wel het best door te komen. Vooral Hamburg kan werkelijk

de sterkte van Daventry benaderen. Het zijn geheel andere verschijnselen in den ether geworden dan men vroeger van de telefoniezenders op deze golven gewoon was.

Als de soms zoo wanhopig storende vonkzenders er niet waren, zouden de versterkte telefoniestations op de kleinere golven inderdaad geregeld met gevoegen beluisterd kunnen worden.

Vermoedelijk is het ook Hamburg geweest, dat gehoord werd door één onzer lezers, die meende, dat het de groote Rijnlandzender was, die proefdraaide. Dat laatste kan nog niet 't geval zijn geweest. Van dezen zender, die te Langenberg komt tusschen Essen en Elberfeld, is op 't oogenblik het gebouw uitwendig gereed, maar met de twee 100 meter hoge masten wordt pas deze dagen begonnen en de proefzendingen zullen niet vóór eind November kunnen geschieden.

Overigens kan men naar de thans werkende 10-kilowatt zenders eenigszins afmeten, wat dit 60-kilowatt station op kortegolf kan gaan beteekenen.

DE NAUWKEURIGHEID VAN BIG BEN.

De sterrenwacht te Greenwich controleert geregeld de tijdseinen van Big Ben. In 1925 werd op 306 dagen gecontroleerd. Nooit was de fout van het uurwerk meer dan 2 seconden. In 95 gevallen was de fout maar 0.2 sec.; in 98 gevallen 0.3 à 0.5, in 81 gevallen 0.6 à 1 sec. Grooter dan 1 sec. slechts op 29 dagen.

De heer M. de Leeuw te Voorburg schrijft:

Toen ik Donderdagavond 12. dezer tegen 12 uur mijn 5-lamps apparaat op Daventry instelde, vernam ik op eens tot mijn verbazing een uitmuntend gemoduleerd gesprek in het Hollandsch! Er werden diverse anecdoten verteld, vervolgens werd een grammofoonplaat afgedraaid, toen volgde een korte lezing over gevaren met radiotoestellen in verband met bliksemflits en,

dan kwam een stuk pianomuziek en ten slotte een beschouwing over den wereldoorlog. Af en toe verzocht de zender eenen heer Numans aan de telefoon te komen en hoorde ik ook den naam Ykema noemen. Een en ander was zoo schitterend, dat het Daventry in alle opzichten overtrof en ik ben dus zeer benieuwd te weten wie hier aan het zenden waren!

Ook ben ik gaarne bereid de zenders ten minnert te ontvangen opdat zij zich van de schitterende resultaten bij mij te Voorburg kunnen overtuigen en kan ik niet nalaten hen geluk te wenschen! Tot bij twee uur 's nachts volgde ik met gevoegen de proeven!

***

Vermoedelijk was dit een uitzending door den zender der Philips' fabrieken te Eindhoven, Red.

Een Philips zender op 1050 M.?

Donderdagavond 10 Aug., verdwaald zijnde op de 1050 M., hoorde ik daar om half één een zender zonder machinetoen, wat mij zeer vreemd voorkwam, en aangezien ook geen harmonischen te vinden waren, vonk ik het zoo goed als uitgesloten dat het de N. S. F. was. Bij het spreken herkende ik direct de stem van den heer Numans, ons allen welbekend van PCJJ. Ook de grammofoonplaten waren dezelfde als van PCJJ. De ruischfilter voldeed uitstekend, terwijl het verschil tusschen de S en de F zeer duidelijk was. Om half twee knapte de draaggolf af zonder verdere aankondiging.

Was dit werkelijk een zender van Philips te Eindhoven?

Utrecht.

C. C. VERBEEK.

Te Glasgow werd een radioluisteraar, die geen vergunning had en niet betaalde, tot 60 gulden boete veroordeeld. In de twee dagen, die hierop volgden, kwamen 220 andere clandestiene luisteraars hun vergunning aanvragen.

In de stad New-York alleen telt men thans 22 omroepstations, terwijl er in geheel Amerika 537 zijn en nog 600 aanvragen bij de regeering liggen. De meeste zijn echter onbeteekenende zwakke zenders.

Men hoopt in September de beraadslagingen van den Volkenbond te Genève

door zenders in verschillende staten te kunnen omroepen.

De te Königswusterhausen opgestelde korte-golf-omroepzender, die de Berlijnsche programma's weergeeft, is op diverse golven aan het proefdraaien en was in de afgelopen week in de buurt van 50 meter goed hoorbaar.

De 130 meter hoge radio-toren te Berlijn, waarin op twee verschillende hoogten restaurants zijn gebouwd, zal vóór de groote najaarstentoonstelling geheel gereed zijn en 3 Sept. voor publiek worden geopend.

Zwitserland telt thans 33.500 omroepontvangvergunningen.

De Schotsche uitvinder Baird, die levende beelden per radio overbrengt, heeft een concessie gekregen van de Engelsche regeering voor een proefexploitatie van zijn methode. Hij is voor zoover wij weten de eenige, die tot dusver werkelijk de gelaatstreken van levende personen per radio zichtbaar maakte, geen films dus, maar de werkelijkheid.

Wij vernemen, dat in den allerlaatsten tijd het geheele radio-verkeer Nederland—Indië wordt afgewikkeld met korte golven, zoodat Kootwijk in reserve staat te wachten. Herhaaldelijk wordt evenwel groote hinder ondervonden van het internationale amateursverkeer.

EEN KENCIJFER VOOR VERSTERKERLAMPEN.

In het laatste nummer van R. E. is m.i. een fout geslopen, die voor velen verwarrend kan zijn. In het stukje over „Een kencijfer voor versterkerlampen” staat onderaan in de eerste kolom enz. een vergelijking van de kencijfers der verschillende lampen en daar wordt uit geconcludeerd dat alleen ten gevolge van het kencijfer, de B 406 meer energie zou kunnen leveren dan de B 403 en deze conclusie is volgens mij onjuist want de „Güte” van een lamp is een maat voor de af te geven wisselstroom-energie wanneer aan beide lampen dezelfde wisselspanning wordt toegevoerd b.v. 1 volt. Als men hieraan vasthoudt, komt men tot de conclusie, dat met de door een lamp maximaal af te geven energie ook nog in rekening ge-

bracht moet worden hoeveel wisselspanning deze lamp onvervormd verwerken kan, dus niet alleen de „Güte“.

En dan leert een eenvoudig berekeningetje dat de B 403 wel degelijk meer af kan geven dan de B 406, want de max. af te geven energie is (Barkhausen I, blz. 73):

$$P_{a_{max}} = \frac{S E_g^2 \text{ eff.}}{4 D} = \frac{S g. E_c \text{ eff.}}{4}$$

De B 406 en de B 403 beide met 100 Volt plaatsp. beschouwende, zien we dat de respectievelijke negatieve rechte deelen der karakteristieken zijn: 10 Volt en 25 Volt. De effectief te verwerken wisselspanningen zijn dan resp

$$\frac{10}{2\sqrt{2}} = \pm 3,5 \text{ en } \frac{25}{2\sqrt{2}} = \pm 9 \text{ Volt.}$$

De af te geven energie max. wordt dan resp.

$$P_{a_{max}} 406 = \frac{1,6. (3,5)^2}{4.10^3} = 0,0184 \text{ Watt.}$$

$$P_{a_{max}} 403 = \frac{1,2,3 (9)^2}{4.10^3} = 0,073 \text{ Watt.}$$

Ik geloof dat hierin het verschil in energie-afgave beter uitgedrukt wordt. De „Güte“ kan meer beschouwd worden als een rendements-cijfer, wat b.v. duidelijk gedemonstreerd kan worden als men b.v. eens een B 406 met „Güte“ 6 verwisselt met een A 425 met „Güte“ = 20. Door slechtere aanpassingen aan de verschillende belastingsweerstand kan dit met kleinere verschillen niet zoo naar voren.

Haarlem.

Ir. A. L. TIMMER.

RADIO-COMMUNICATIE ONDERGRONDS.

Door J. CORVER.

Toen we in ons nummer van 9 Juli (R. E. No. 28) verslag gaven, van de met de heeren van Deih en Begas gedane proeven in de Staatsmijn Hendrik, gaven we tevens reeds eenigermate ons voor-nemen te kennen, deze proefnemingen te gelegener tijd nog eens in anderen vorm voort te zetten.

De gelegenheid heeft zich spoediger voorgedaan dan wij wel verwachtten. In overleg met den heer Eschauzier, den lezers wel bekend door zijn fraaie demonstraties op den eersten en tweeden Radio-Salon, werd een plan opgemaakt om met een kortegolf-zender en -ontvanger, beide onder den grond, de mogelijkheid van radioverkeer in een mijn verder te onderzoeken.

Wat den zender betreft, werd besloten, dien zooveel mogelijk aan te passen aan de voorwaarden, waaraan deze voor practisch doel in die onderaardsche wereld eventueel zou moeten voldoen. Door Dr. Ir. Groothoff was toch te kennen gegeven, dat inderdaad groot prac-

tisch belang betrokken zou kunnen zijn bij een radio-communicatie ondergronds in geval van ongelukken, zooals bijv. een instorting, waarbij een werkploeg opgesloten zou geraken en waarbij de telefoon- en andere electriche geleidingen in de mijn verbroken zouden worden. Of daartoe geregeld draagbare zendontvangers meegegeven zouden moeten worden, dan wel vaste radioposten — evenals telefoonposten — op tal van punten zouden moeten worden aangebracht, is een kwestie van verdere uitwerking der eventuele organisatie. In elk geval zou de zender zijn eigen, zelfstandige krachtbron moeten hebben, onafhankelijk van den sterkstroomtoevoer, en van kleinen omvang moeten zijn. Met 't oog daarop werd een zender ge-

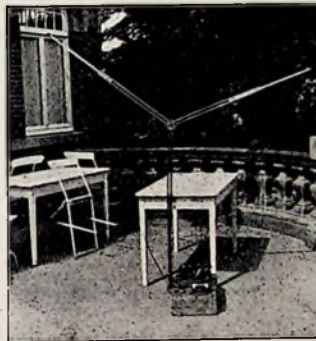

Fig. 1

bouwd, die kon werken op een 200-volts accu-batterij; de energie was daardoor beperkt — ook met de modernste kleine zendlampen als de nieuwe amateur-lampen van Philips en Telefunken — tot ongeveer 10 watt.

Daarbij kwam, dat met 't oog op de ongewone omgeving zoowel voor zenden

genomen. Dat bleek bij voorbereidende proeven bovengronds. Feitelijk bleken de teekens krachtiger over te komen, naarmate de golf kleiner werd gekozen, maar de wenschelijke grootte van het raam maakte, dat toch niet onbeperkt kon worden afgedaald.

Voor ontvangst, zoowel als voor zenden, werd een samenklapbaar driehoeksraam gebezigd van de voormalige Ned. Radio Industrie (thans Idzerda Radio) waarop één winding was aangebracht met een oppervlak van ongeveer twee viekante meters. Een afbeelding van den zender met het raam ziet men in fig. 1, terwijl de zender groter is weergegeven in fig. 2. Het schema is geteekend in fig. 3.

Zooals men ziet, is de zender uitgevoerd als spaar terugkoppeling. Een Baltic-kortegolfspoel (blank draad) gaf een geschikte zelfinductie. Bij spanningen van slechts 200 volt kunnen de nieuwe amateur-zendlampen van Philips en Telefunken, die beurtelings werden gebruikt, zonder roostercondensator en lekweerstand werken. Waar de hoogspanningsbron een ingebouwde accubatterij was, werd deze — om te voorkomen dat het rooster op positieve spanning zou komen — aan de plaatszijde geschakeld, hetgeen anders in 't algemeen geen voorkeur verdient wegens de capaciteit tusschen accu en hoogsp.-batterij. De geteekende schakeling levert overigens de meest eenvoudige montage op en er is geen smoorspoel bij noodig als bij parallelvoeding. Het raam vormde met een koppelspoel van 2 windingen en een draai-condensator, een afgestemden, inductief met den zender gekoppelden kring.

Een stroomindicator (lamp of meter) werd niet in den raamkring opgenomen, ten einde den weerstand niet te vergrootten. De milli-ampèremeter in den plaat-

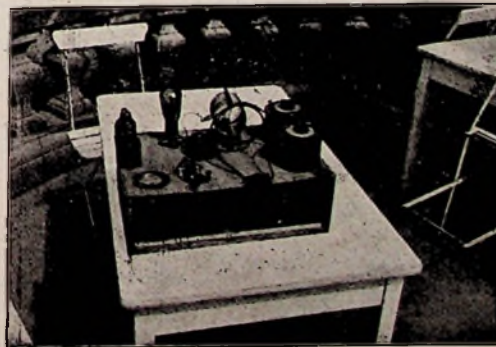

Fig. 2

als ontvangen het werken met een raam aangewezen leek.

Zoowel de kleine energie als de keuze van werken met ramen was beslissend voor de golflengte, die het best tusschen 30 en 50 meter bleek te kunnen worden

kring en een golfmeter met lampje geven voldoende indicatie omtrent genereren en afstemmingen.

Als ontvanger werd gebezigd een zeer compacte korte-golf-ontvanger van Telefunken, eveneens met spaar terugkoppeling.

ling (driepunt schakeling) en parallelvoeding van den plaatkring, bij welken ontvanger één trap laagfrequent werd ingebouwd. Beide lampen RE 82 dubbel-

rustig kan noemen, want er was een zeer druk kolenvoer door de gang naar schacht I; kolentreinen met persluchtlocomotieven, van wel een 40-tal

motievenstal plaats bood. De zender kwam dus te staan bij Z II, waar hij verder bleef.

Een eerste verdere ontvangproef werd gedaan bij O II a, afstand 225 meter, waar oogenblikkelijk na opstelling de seinen ook nog krachtig doorkwamen. Een scherp richteffect vertoonde het ontvanger- raam niet; er was een onscherp maximum, ongeveer in de goede richting, maar geen uitgesproken minimum. Horizontaal raam gaf géén ontvangst. Naderbij brengen van de raamwinding tot de rails of tot de alle min of meer geaarde metalen geleidingen langs de zoldering leverde een bepaalde verzwakking in de ontvangst.

Van O II a werd een mondelinge boodschap naar den locomotievenstal gebracht om te stoppen totdat telefonisch zou worden gevraagd om weer te zenden. Daarna werd opgebroken en de ontvanger van O II a naar O II b gebracht, afstand 675 meter, vlak bij het eerste telefoonstation. Hier was het ontvangstresultaat volslagen negatief. Er was geen spoor van signalen te hooren, ofschoon het hier stil was en rustig om te luisteren. Draaien van het raam in horizontalen en verticalen zin leverde ook niets op.

Daarom werd na telefonisch bericht aan den zender teruggekeerd naar O II c (afstand 475 meter). Ondanks den vrij hevigen wind in deze gang en de passage van menschen en paarden, en verwijderd geluid van locomotieven, werden hier de signalen weer vrijwel dadelijk opgepikt. Ze waren hier nog goed neembaar. Wederom een vaag richteffect en vermindering van geluid door nadering van de raamwinding tot geleiders in de gang.

Een nieuwe poging werd gedaan om den afstand te vergrooten en daartoe de plaats bij O II d gekozen (575 meter van den zender). Van signalen daar geen spoor meer. De werkingsfeer was dus blijkbaar scherp begrensd en de grens hier ook vrij scherp door de proeven bepaald.

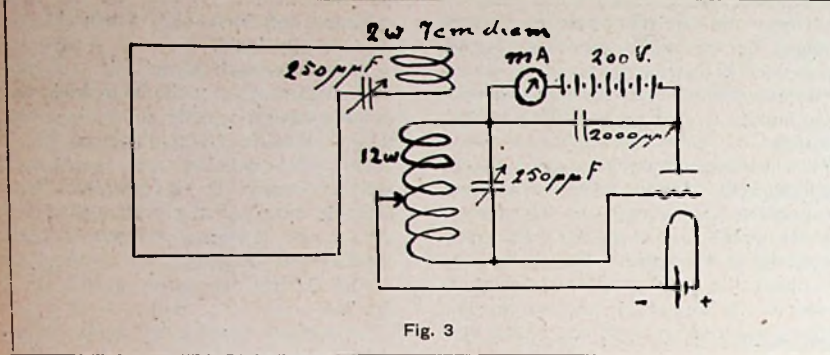

Fig. 3

rooster, brandende op een flinke droge batterij en met 12 volt plaatspanning. Voor de laagfrequentlamp negatieve roosterspanning door den spanningsafval in den gloeistroomweerstand. Zie voor schema figuur 4.

Deze ontvanger bezit een koppelspoel

wagentjes passeerden met donderend geraas. Het kostte dan ook moeite, eerst de seinen van den zender te hooren. Als het eens even wat stiller werd, bleken ze echter bepaald zéér krachtig te zijn. Voldoende aanmoediging dus om den afstand te vergrooten.

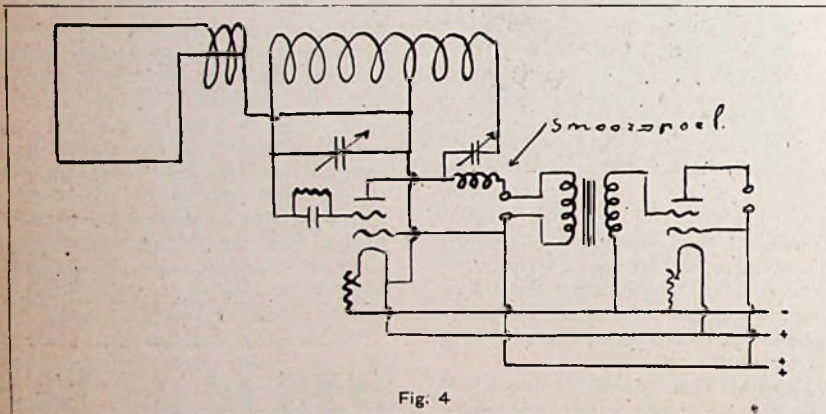

Fig. 4

voor inductieve, aperiodische antennekoppeling en het éénwindingsraam werd daarmee eenvoudigheidshalve ook aperiodisch verbonden. Proefneming leerde, dat altijd vrij vaste koppeling gewenscht was en dat afstemming van den raamkring dan weinig zin had.

Het resultaat der gedane proeven kan men het best nagaan aan de hand der situatieschets van fig. 5. Daarop is aangegeven een deel der steengangen van de 3de verdieping, op 410 meter onder den grond, der Staatsmijn Emma, waar ditmaal de experimenten plaats vonden.

Als eerste proef, ten einde zender en ontvanger op hun werking te controleeren en om na te gaan of heelemaal wel eenige afstandwerking werd verkregen, werd de zender, na afdaling in schacht II, opgesteld in den paardenstal ter plaatse gemerkt Z I, terwijl de ontvanger maar 100 meter verder werd geplaatst bij O I, in een klein stukje zijgang, voerende naar het dynamietmagazijn.

De plaats was niet bepaald wat men

Ten einde nu zoo noodig van de mijn-telefoon gebruik te kunnen maken voor afspraken met den zender, was het gewenscht dezen dichter bij de telefooncentrale op te stellen, waartoe de loco-

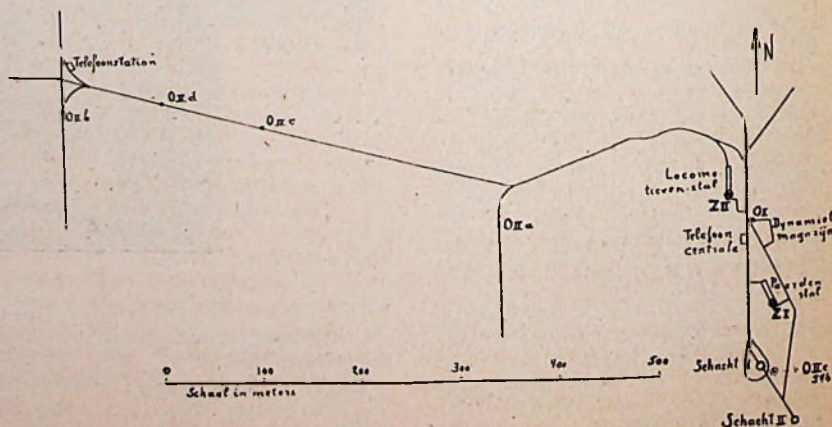

Fig. 5

Na telefonisch bericht aan den zender werd teruggekeerd naar den locomotievenstal om kriegsraad te houden. Besloten werd, alsnog een proef te doen met transmissie in verticalen zin en daartoe met den ontvanger in de laagste verdieping der mijn af te dalen op 546 meter diepte, dus 136 meter dieper dan waar de zender stond. De 546-meter-verdieping van de Emma is nog gedeeltelijk in aanbouw en nog niet in exploitatie. In verband daarmee was het bezwaarlijk, tot loodrecht onder den zender en dus zoo dicht mogelijk daar bij te komen. De lijnrechte afstand door het gesteente der plaats bij O lle kan evenwel hoogstens 225 meter zijn geweest. Toch werd geen ontvangst van leesbare teekens verkregen op dit punt. Op het punt der afstemming was wel vaag iets te hooren, dat door den zender veroorzaakt kon zijn, maar zekerheid van ontvangst werd niet verkregen.

Hiermede werden de proeven voor ditmaal afgesloten.

Voor een meer ingaand onderzoek van de ondergrondse mogelijkheden met radio-verkeer leek het ons noodzakelijk, in de eerste plaats te beschikken over twee complete zenders en ontvangers en dan voor experiment zeker ook over s t e r e zenders dan de nu gebezigde inrichting.

De uitvoering evenwel van proeven op een dergelijke, grootere schaal, is niet zoo gemakkelijk voor te bereiden en te arrangeeren, vooral in verband met al de omstandigheden, welke zich in een in exploitatie zijnde mijn voordoen en waaromtrent onze beschrijving in R.-E. No. 28 wel eenig begrip gaf.

Bovendien doen zich, nu onze laatste proeven een begin van resultaat hebben geleverd, zóó vele vraagpunten voor, dat voor hun oplossing zeer veel tijd noodig zou zijn.

Practisch is het resultaat, dat met vrij eenvoudige middelen over eenige honderden meters communicatie is te verkrijgen misschien al dadelijk van eenig belang. De invloed van diverse gesteenten op de transmissie, de mogelijke rol, welke de luchtgangen spelen, de mogelijkheid van werken met anders dan verticaal gepolariseerde golven, blijven met vele andere kwesties nog open vragen.

Ook bij de laatste proeven verleende de heer Begas uit Heerlen zijn welwillende hulp.

MET EEN RADIO-AUTO VAN LONDEN NAAR DE ZWARTE ZEE.

De, onzen lezers welbekende Captain L. F. Plugge, wiens tocht door Spanje met een Paige en een zevenlamps Western Electric super verleden jaar in een der laatste Nos. van R.-E. beschreven werd,

is dit jaar den 30en Juli uit Engeland vertrokken, om met een auto, die is uitgerust met een zender en een ontvanger, een tocht te maken, dwars door Europa, naar Constantinopel. De proefneming is ditmaal op veel grooter schaal ingericht dan bij vorige gelegenheden en alles is zorgvuldig voorbereid. De wagen is ditmaal een 12-cylinder Packard, plaats biedend voor 7 personen, en die „Aether II" gedoopt is. De reis gaat door België, Duitsland, Czecho-Slowakije, Oostenrijk, Hongarije, Servie, Bulgarije en Turkije. Op de terugreis zullen Roemenië, Yougo-Slavië, Italië, Zwitserland en Frankrijk doorkruist worden. De geheele tocht zal dan ongeveer 7000 K.M. lang zijn en wordt verwacht in vier weken te zijn volbracht.

De draadloze uitrusting van de auto bestaat uit een negen lamps superhetrodyne ontvanger, vervaardigd door de Standard Telephone Cables Ltd. te Londen, welke werkt met een raam en is aangesloten op een Conus luidspreker zoowel als op een aantal telefoons die bij de zitplaatsen zijn aangebracht. Verder is een 10 watt Western Electric zendinstallatie aangebracht, welke op een golf-lengte van 200 M. een werkingssfeer van ongeveer 80 K.M. heeft, waarmee Captain Plugge van plan is zijn reisindrukken op kleine schaal per radio uit te zenden.

Een bijzonderheid is, dat op deze reis een dictaphoon wordt mede genomen, waarmee tevens de reisindrukken van Captain Plugge en zijn gezelschap zullen kunnen worden vastgelegd. Het instrument wordt aangedreven door een 6-volts motor, die op de elektrische installatie van de auto werkt. De besproken banden worden overgetypt, zoodat dus bij terugkomst van het gezelschap de reisbeschrijving reeds kant en klaar getypt is, zoodat Captain Plugge dit gedeelte direct kan invoegen in het boek, dat hij van plan is over deze reis te schrijven.

Verder zullen alle omroepstations in de verschillende plaatsen van het traject bezocht worden, en in vele gevallen is Captain Plugge verzocht voor de microfoon te spreken.

Met het radiostation Eiffeltoren is een overeenkomst aangegaan om in contact te blijven met de expeditie (per kabel natuurlijk !) om geregeld 's avonds 7.50 uur ATZ op 2650 M. berichten uit te zenden omtrent zijn plaats van verblijf, en mededeelingen van de expeditie, zoodat Captain Plugge op dien tijd naar het station Eiffeltoren zal luisteren. Hij hoopt gedurende de tocht op verschillende wijzen de mogelijkheden van zenden en ontvangen in een bewegende wagen te onderzoeken en zal ongetwijfeld veel bijdragen tot de kennis van dit interessante onderwerp.

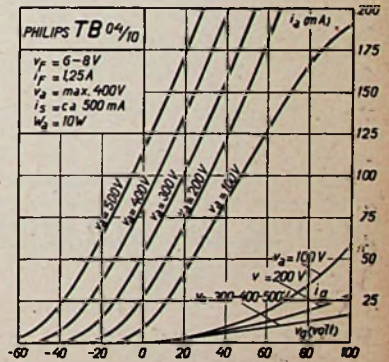
L.

WAT U ER NIEUW AAN TOESTELLEN EN ONDERDEELEN?

Philips' amateur-zendlamp 10 watt. — Reeds geruimen tijd geleden ontvingen wij van de N. V. Philips' Radio te Eindhoven een nieuwe amateur-zendlamp ter beproeving, die zeer belangwekkende eigenschappen bezit in tegenstelling met oudere zendlampen van klein vermogen, in zoo verre zij al bij lage spanningen is te gebruiken.

Zoals uit de bijgevoegde karakteristiek blijkt, neemt deze lamp bij nul

roosterpotentiaal 10 watt op bij ongeveer 250 volt. Deze energie van 10 watt is intusschen volstrekt niet het maximum, dat de lamp kan verwerken, ook niet wat zij kan afgeven, maar het is de verlies-energie, die zonder schade in het inwendige der lamp in warmte mag worden omgezet. Men noemt dit bij zendlampen de maximale anode-dissipatie. (Zie o.a. hoofdstuk XVIII van Corver's Draadloos Zendstation).

Wanneer men de lamp laat werken met een lekweerstand van 5000 à 10.000 ohm, zal in oscillerenden toestand door den roosterstroom een spanningsval in den weerstand optreden, waardoor automatisch een negatieve rooster spanning wordt verkregen. De opgenomen energie wordt dan kleiner, maar men kan dan overgaan tot verhooging der plaatspan-

ning en de lamp daardoor méér energie laten opnemen dan te voren, aangezien het gedeelte, dat in trilling wordt omgezet, niet bijdraagt tot verhitting van de plaat.

Bij de T B 04/10 mag de plaat nooit ook maar dof zichtbaar rood worden. Daarop mag men dus niet afgaan.

Een plaatspanning van 400 volt, waarbij 50 à 60 m.A. wordt opgenomen, is bij goede instelling, waarbij de roosterstroom hoogstens 20 % van den plaatstroom bedraagt, continu toelaatbaar, dus bijv. voor telefonie. Bij deze spanning mag de lekweerstand niet een te lage waarde hebben en mag bij losse antenne koppeling niet door sterke terugkoppeling een vergrootte stroomafname worden veroorzaakt. Bij lage plaatspanningen van 250 volt en minder kan desnoods zonder lekweerstand worden gewerkt om meer energie in de antenne te krijgen, in elk geval tusschen rooster en min gloeidraad een hoogfrequentmoorspoel moet liggen.

De lamp is ook voor korte-golfwerk geschikt.

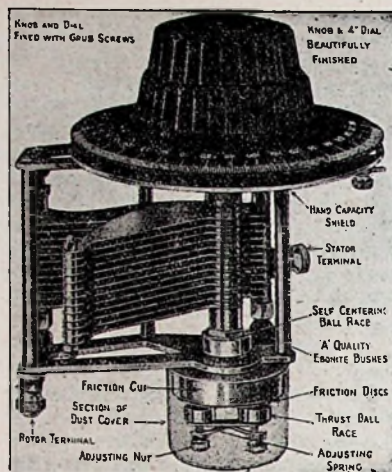
Als krachtige eindversterker bij ontvangst is deze lamp met betrekkelijk hoge spanningen ook zeer geschikt. De versterkingsfactor is 7.5, steilheid 2, inw. weerstand 3500 à 4000 ohm. Bij 250 volt plaatspanning is minstens 15 volt rooster-spanning aan te leggen, bij 400 volt moet dit 27 volt zijn. Dan kunnen ook wisselspanningen van 27 volt op het rooster onvervormd verwerkt worden.

Verder is het een goede modulator-lamp voor telefonie.

De gloeispanning bedraagt 6 à 8 volt, gloeistroom 1.25 amp.

Ormond-frequentie-lineaire condensa-

tor. — Eenigen tijd geleden hebben wij het ingenieuze en bijzonder fraai werkende fijnregelmechanisme van de nieuwe Ormond-condensatoren besproken. Thans

zendt de vertegenwoordigende firma V. Zwaan te Amsterdam ons een met ditzelfde mechanisme uitgevoerde frequentie-lineaire condensor. Men weet, dat deze door den gerekten vorm der platen in het begin van de schaal nog langzamer in capaciteit toenemen dan de kwadratische condensatoren met niervormige platen, zoodat men in den plaatvorm alléén al een werkzame fijnregeling heeft bij de instelling der kortste golflengten van een meetbereik. Toch is ook hier bovendien de Ormond-fijnregeling 1 op 50 nog aangebracht. Die fijnregeling bezit een wrijvings-overbrenging met twee metalen schijfjes, die door een

zeer dun afgedraaid uitsteekselkje van de as in beweging worden gebracht. De inrichting lijkt teer, maar door de goed doordachte constructie is het geheel toch solide. Maandenlang gebruik heeft ons dit bevestigd. Bovendien is de eigenlijke overbrenging thans door een stofkap afgesloten, die tevens tegen mechanische beschadiging beschermt.

Deze geheele constructie is een mooi stuk instrumentmakerswerk. Er is absoluut geen speling, noch in de as, noch in de fijnregeling. De condensator voldoet aan de hoogste eischen voor kortegolf-ontvangst. Bijgevoegd is een metalen plaat met aardklem, die onder den knop kan worden bevestigd om de laatste sporen van handeffect tegen te gaan. De condensator wordt gemaakt in waarden van 250, 350 en 500 $\mu\mu F$.

Lento-fijnregelknop en Gravillon-condensator. — Van de firma Ph. van Leeuwen, te Amsterdam, ontvingen we een Gravillon-condensator met Lento-fijnregelknop. Voor geringen prijs is dit een stevig geconstrueerde en aan praktische eischen volkomen beantwoordende condensator, die bovendien weinig ruimte eischt bij de montage. De platen zijn niervormig en geven een ongeveer kwadratische (golflengte-lineaire) regeling. De as loopt in stevige metalen bussen en een stijve veer vormt het contact met de losse platen, dat ons bij beproeving volkomen kraakvrij bleek, ook bij ontvangst op 30 en 40 meter golflengte.

De bijgevoegde Lento-fijnregelknop — die ook op elken anderen condensator is te gebruiken — vormt een zeer origineele oplossing van het fijnregelvraagstuk. Midden op den grofregelknop is

ONDER DE NULLIJK

„HET BEWIJS“.

Door ALLISON PHELPS.

Vertaald door A. Weitzel.

II.

Toen het concert uit was, verstemde Henk zijn ontvanger en trachtte de telefoongesprekken tusschen Catalina Island en het vaste land, die gedeeltelijk draadloos gaan, te volgen. Maar het lukte niet. Af en toe kon hij een paar woorden volgen of hoorde hij nummers aanvragen maar daar bleef het bij. Na nog eenige vergeefsche pogingen hing hij de telefoons weer op en ging verder met het nieuwe toestel dat hij aan het bouwen was. „Als dit maar eenmaal werkt, „mompelde hij,“ dan zal ik ook die telefoongesprekken kunnen volgen.”

In de huiskamer van de kleine eenvoudige étage die Henk met zijn zuster bewoonde, nam Dolly afscheid van Tom Whitley.

„Dus a.s. Vrijdagmiddag om drie uur kom je me halen hè? sprak ze. Ik zal

zorgen dat ik klaar ben. O Tommy, wat zal het toch zalig zijn, als je verloofde kennis te maken met je familie.”

Dolly's gezichtje was naar hem toegewend. Uit haar oogen straalde vertrouwen en bewondering hem tegen. Whitley moest zich zelf bekennen dat hij nog nooit zoo iets liefs en moois gezien had. De weerkaatsing van de zonnestralen op heur prachtig goudblond haar omgaven haar gezichtje met een zachten lichtgloed en gaven het een bijna bovennatuurlijke uitdrukking. Zooals zij daar stond, was zij geheel en al de vrouw die lief heeft en bereid is alles voor die liefde op te offeren!

Met een hongerigen blik keek Whitley haar aan. Hij stond daar, als een roofdier, gereed om zich op zijn prooi te werpen. Ruw trok hij Dolly in zijn armen, een harde blik lag er in zijn zwarte oogen en juist wilde hij het ineenkrimpende meisje onder zijn hartstochtelijke liefkozingen bedelven toen een kloppen op de deur zijn voornemen verijdelde.

Met een zucht van verlichting bevrijdde Dolly zich uit zijn omarming en ging naar

de deur. „Hallo, Kenneth Choate,“ begroette zij, „je bent zeker gekomen om Henk met zijn nieuwe toestel te helpen. Ik... eh...!”

Plotseling, waarom kon ze niet zeggen, voelde ze zich beschaamd onder den ernstigen, vragenden blik van Kenneth. Maar ze dwong zich tot kalmte en vervolgde „Kenneth, mag ik je mijnheer Whitley even voorstellen; Tom, dit is mijnheer Choate, een heel goede vriend van Henk en mij.” Whitley trok zijn toegestoken hand weer terug. „Ik geloof dat ik je vriend als eens eerder ontmoet heb, sprak hij”. Herinner je je de zaak nog „Choate?” Minachtend keek Kenneth naar den man voor hem.

„Die zaak zal ik nooit vergeten,“ sprak hij koud. „Het is tot nog toe de eenige, die ik ooit verloren heb en het was tevens de eenige zaak die ik ooit had, waarin het mogelijk was dat de tegenpartij rechter eh jury omkocht.” Een oogenblik keek Whitley den jongen advocaat woedend aan. Toen lachte hij. „Geld is macht”, merkte hij op. „Als ik jou was, zou ik maar wat voorzigtiger

PROGRAMMA-BIJBLAD

WEEK VAN 22—28 AUG. 1926.

Overname, geheel of gedeeltelijk, verboden

DAVENTRY, 1600 M.

Zondag 22 Augustus.

Zie het programma van Londen.

Maandag 23 Augustus.

11.20—1.20 Het radiokwartet en U. Bates, sopraan. R. Barry, bariton. R. Ellett, piano.

11.20—12.20 Dansmuziek van het New Prices restaurant. Zie overigens het programma van Londen.

Dinsdag 24 Augustus.

11.20—1.20 Het radiokwartet en O. Kahn, contra alt. N. Phillips, viool.

9.05—9.50 n.m. Welsh programma. Het orkest en G. Naish, sopraan. Orkest: Suite Three cymric cameos, Williams. Sopraan: Codiad yr hedydd. Eoa lais. Hela'r sgyfarnog. Llam y cariadau, Hughes. Orkest: Air de ballet, Price. Zie verder het programma van Londen.

Woensdag 25 Augustus.

11.20—1.20 Het radiokwartet en D. Mendez-Christian, sopraan. L. Roberts, bariton. C. Woodward, piano.

11.20—12.20 Dansmuziek van Kettner's restaurant. Zie overigens het programma van Londen.

Donderdag 26 Augustus.

11.20—1.20 Het radiokwartet en M. Mockridge, contra alt. P. Manchester, tenor. E. Lake, cello.

8.35 Faust-programma (van Glasgow). B. Miranda, sopraan. R. Radford, bas. Symphonie-orkest. Orkest: Een Faust-ouverture, Wagner. Een Faust-symphonie, Liszt (met mannekoor). Faust. Marguerita. Mephistopheles. Sopraan: Jewel song (Faust), Gounod. Orkest: Balletmuziek van Faust, Gounod. Bas: Serenade. The song of the flea (Faust), Berlioz.

9.50 Weerber., nieuws. Zie verder het programma van Londen.

Vrijdag 27 Augustus.

11.20—12.50 Het radiokwartet en R. Alba, sopraan. G. Munro, bariton. B. Monteith, piano.

12.50—1.20 Orgelconcert van de St. Botolphs kerk. Pièce héroïque, Franck. Nuptial March, Guilmant. Prelude en fuge in C-moll, Mendelssohn.

11.30—12.20 Dansmuziek door de London radio dansband. Zie overigens Londen.

Zaterdag 28 Augustus.

Zie het geheele programma van Londen.

LONDEN, 2 L O, 365 M.

Zondag 22 Augustus.

3.50 Concert. M. Nevada, sopraan. H.

Leoni, tenor. H. Williams, bariton. B. Haarrison, cello. Sapellnikoff, piano. Jane Cowl, de beroemde Amerikaansche actrice. Bariton: All the fun of the fair, Martin. The pretty creature, Wilson. Passing by, Purcell.

4.05 Cello: Three pieces, Hughes. Sopraan: Jewel song (Faust), Gounod.

4.20 Piano: Nuit de Printemps, Schumann. Scherzo in C, Chopin. Tenor: When the Angelus is ringing, Stuart. Reviens, Christine. Cello: Hongaarsche rapsodie voor cello, Kodaly.

4.50 Sopraan: La nuit, Gounod. Maid of Athens, Gounod. Dites la belle, Gounod. Piano: Elegie in F, Boutnikoff. Tabatière à musique, Liadoff. Etude, Rubinstein. Tenor: Ideale. Tosti. Paysage, Hahn. Bariton: The lowland sea, Traditional. I am a friar of orders grey, Reeve. Can't remember, Goatley.

5.20 Sopraan: Molly's spinning wheel, Lehmann. Hat dich die Liebe, Marx. Chant venitien, Bemberg. Piano: Rhasodie espagnole, Liszt. Tenor: Two eyes of blue. Viens près de moi, Danierff.

5.45—6.05 „Paolo and Francesca”, tragedie in 4 acten van S. Phillips.

8.20 Orgelconcert, van de Savoy Chapel, door Dr. H. Bromley Derry. Concert ouverture in C, Hollins. Sketch no. 4 op. 58, Schumann.

8.35 Studio, kerkdienst. Zang en preek.

9.05 Vervolg orgelconcert. Canon no. 5, pedal piano studies, op. 56, Schumann. Overture, Händel.

9.15 Causerie: Papworth village settlement.

9.20 Weerber., nieuws.

9.35—10.50 Licht orkestconcert. G. Parker, bariton. Orkest: Overture La patrie, Bizet. Onvoltooid symphonie van Schubert. Bariton: Wanderer's night, Schubert. The erl King, Schubert. A. Gauntlett, cellosolo. Le cygne, St. Saëns. Bariton: To the lyre, Schubert. To music, Schubert. Orkest: Suite Scenes pittoresques, Massenet. Bariton: The two grenadiers, Schumann. To the sunshine, Schumann. Orkest: Andante cantabile voor strijkinstrumenten, Tschickowsky.

Maandag 23 Augustus.

1.20—2.20 Tijdsein, lunchmuziek.

4.20 Tijdsein, scènes van „Cranford”, door Mary Somerville en „The story of Batlands palace”, door Dorothy Grendise.

4.35 Dansmuziek door de Royal Automobile club dansband.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Lichte muziek van het Rialto theater.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.45 Sonate in C, op. 1 (1e deel), van Brahms, door Ch. Kelly.

8.00 Lezing: By motor tractor across the Himalaya.

8.20 „The sea affair and Harry Binns”, een serie van 6 radio-voordrachten met muziek, door C. Smith. 1. „The merchant seamen”.

8.35 Concert door Dorothy Folkard, piano en Muriel Warne, piano. Preludio, Tarengi. Le reveur, Arensky. Turkscher Marsch, Beethoven. Impromptu in E, op. 90, Schubert.

8.50 Werken van Roger Quilter. M. Raphael, bariton. Orkest: A children's overture. Bariton: Liederen van Shakespeare. Come away, Death. It was a lover and his lass. Take, o take, those lips away. Blow blow, thou winter wind. Orkest: Suite van „Where the rainbow ends”. Bariton: The jealous lover. Weep you no more. Over the land is April. To daissies. Love's philosophy. Orkest: Ballet suite. The rake. Dance at the feast. The light hearted lady. The frolicsome friend. Allurement. Mid-night revels.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 „Ghostly fingers” (deel 1 en 2), een radio-mysterie voor den omroep geschreven, door Hilda Chamberlain. 1. Whose was the unseen hand? 2. What was the motive of the theft? 3. How was it carried out? 4. What will happen in the end? (het antwoord wordt gegeven in deel 3 op 28 Augustus). De scene van de 1e acte speelt zich af in een groote eetkamer van een oud landhuis. Het is avond en de kamer is electrisch verlicht. Sir Gerald met zijn dochter en de gasten zitten aan het diner rond de tafel.

11.00 Sluiten.

Dinsdag 24 Augustus.

1.20—2.20 Tijdsein. Orgelconcert van de St. Lawrence jewry. Ph. Miles, organist. Eerste gedeelte van de sonate in E moll, Rheinberger. Andantino in G-moll, Franck. Fantasie in C, Byrd. Korte preek. Zang. Alleluia, Jacob. Scherzetto, Vierne. a) Trio in C-moll, Bach. b) Prelude en fuge in B-moll, Bach.

4.20 Tijdsein, scènes van „Cranford”, Mary Somerville.

4.35 Muziek van het Marble Arch pavilion.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de door de London radio dansband.

7.20 Tijdsein, weerber., nieuws. Lezing: Christopher Columbus.

7.45 Sonate in C, finale op. 1 Sonate in F-moll, op. 2 (eerste deel).

8.00 Vocaal concert door M. Phillips, contra alt. Peace, Fogg. The dove, Fogg. The lament of Isis, Bantock. Little snowdrop, Stanford. The faithless swain, Arne. Come and trip it, Carmichael.

8.20 „The sea affair and Harry Binns” (vervolg). „2”. „The Fisher Folk”.

8.35 Dick Henderson, de Yorkshere komiek.

9.05 Concert van het New Verrey's restaurant. Orkest: Fragmenten van Tannhäuser, Wagner. H. Cameron, bas: Song of the flea, Moussongsky. A. Salisbury, viool: Londonderry air, Colman. Valse pudrè, Popy. H. Cameron, komiek: The pretty creature, Wilson. Orkest: Fragmenten van Mignon, Thomas.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 Concert. Owen Francon Davies, sopraan. Nellie Chaplin, harp. Sopraan: Arise I arise I, Sharp. The Cuckoo, Sharp. Spring of thyme, Sharp. Roving in the dew, Butterworth. Harp: The bells, Byrd. Sonate no. 5, Arne. Sopraan. The piper, Peterkin. Etain's song, Boughton. Fairy song, Boughton. Harp:

Les tricoteuses. Les fastes de la grande et ancienne. Menestrandise, Couperin.

10.50—12.20 Dansmuziek van Café de Paris.

Woensdag 25 Augustus.

1.20 Tijdsein, muziek van restaurant Frascati.

4.20 Tijdsein, scènes van „Cranford”, door Mary Somerville. „Out of doors”, door Bonnet Laird.

4.35 Muziek van de New Gallery Kinema. 5.20 Orgelconcert van de New gallery kinema, door R. Foort.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Lichte muziek van het Rialto theater.

7.10 Tuinpraatje.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Lezing: A motoring week-end.

7.45 Sonate in F-moll, op. 2 (slot), Brahms. Ch. Kelly, piano.

8.00 Muziek.

8.20 „The sea affair and Harry Binns” (vervolg). 3. „The island race”.

8.35 Variëtië. E. E. Cooper, piano. Brookes and Hepworth, liedjes en humor. Dorothy Brooke, gesyncopeerde nummers. Hardy and Wilmott, vocale en instrumentale solisten. A. C. Astor, ventriloquist.

9.20 Orkestconcert. L. Hirsch, viool. Orkest: Scène en wals „Gretna Green”, Guiraud. Passepied van „Le Basche”, Messenger. Viool: Almand, Craxton. Allegro, Fiocco. Orkest: Romance and two dances (The Conqueror), German.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 L. Hirsch, viool: Malaguena, Sarasate. Serenade espagnol, Kreisler. Zigeunerweisen, Sarasate.

10.35 Rupert of Hounslow of The King of Mauritania. Muzik. burlesque in 1 acte van L. J. Melluish.

11.20 Sluiten.

Donderdag 26 Augustus.

1.20—2.20 Tijdsein, gramfoonmuziek.

4.20 Tijdsein, scènes van „Cranford”, door Mary de Somerville. „Books to read”, door Ann Spice.

4.35 Trocadero thememuziek.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek.

7.10 Landbouwberichten.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Lezing: Manchurian adventures.

7.45 Sonate in F-moll op. 5 van Brahms (eerste deel). Ch. Kelly, piano.

8.00 Muziek.

8.20 „The sea and Harry Binns”. 4. „Against odds”.

8.35 De band van H. M. Royal Air force. De Lay vicars of Westminster Abbey. Sydney Coltham, tenor.

8.35 De Lay Vicars: Strike the lyre, Cooke. The sailor's song, Hatton. Stars of the summer night, Cruickshank.

8.50 De band: Overture van The well of love, Balfé. Tenor: At parting, Rogers. Flower of Sicily, Hivér.

9.20 De band: Fragmenten van Samson en Dalila, St. Saens. De lay Vicars: Phyllis Dyes her Tresses black, Prendergast. The three chafers, Fruhn. De band: The nightingale and the frogs, Eilenberg. Marionette's dance, air de ballet, Pessard. Tenor: It is only a tiny garden, Wood. Westward ho, Bullock. De band: Masque from „As you like it”, German.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 The emory chariots are coming. Go down, Moses. Ain 't gwine to be war no more. (negerliedjes). Pirate song, Gilbert. Listen to the lambs. Steal away. Could 'nt hear nobody pray. Kentucky babe, Geibe. Swing low, sweet Chariot. I got a robe, negerliedjes.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

Vrijdag 27 Augustus.

1.20—2.20 Tijdsein, lunchmuziek.

4.20 Tijdsein. Scènes van „Cranford”, van Mary Somerville. „Setting up house in Rhodesia”, door Rhodes Raymond.

4.35 Duetten door Ra-mond Amy en Herbert Cameron. Het radiokwartet.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Concert van het Prince of Wales playhouse. De Celtic singer's. Frank Westfield's orkest. Orkest: Martial moments, Winter. Entr'acte „The butterfly”, Bendix. Morceau „Serenade des mandolines”, Desormes. Fragmenten „The chocolate soldier”, Strauss. De Celtic singers: Come to the fair, Martin. Oh, who will o'er the downs, Pearsall. Kwartet van Lucia di Lammermoor, Donizetti. De Celtic singers en orkest: Love's old sweet song, Molly. Three blind mice. Orkest: Overture „Maritana”, Wallace. Moment musicale, Schubert. Fragmenten van Traviata, Verdi.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Lezing: Seen on the screen.

7.45 Sonate in F-mol op. 5, Brahms. Ch. Kelly, piano.

8.00 Muziek.

8.20 „The sea affair and Harry Binns” (vervolg). 5. Gentlemen and mariners.

8.35 Variëtië. Russell en Dawn, liedjes en duetten a. d. piano. J. Aylwin, Schotsche liedjes. Hodges Bros en Jacobson, gesyncopeerde duetten.

9.05 Het J. H. Squire celeste octet: A princess of Kensington, German. Cavatina, Raff.

9.20 Korte humoristische gedichten. Harold Munro en Alida Klemantaski.

9.35 Het octet: Three dances (Nell Gwyn), German. My Irish home sweet home, Hanley.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 Kamermuziek door het Beckwith strijkkwartet. A. Beckwith, 1e viool. P. E. Tas, 2e viool. A. Blakemore, viola. A. Pini, cello. J. Armstrong, tenor. Het kwartet: Kwartet No. 4 in B, Mozart.

10.40—11.30 Tenor: My lady sleeps, Scott. Summer, Shaw. When night descends, Rachmaninow. Het kwartet. Kwartet in G-mol op. 27, Grieg.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 Kamermuziek door het Beckwith strijkkwartet. A. Beckwith, 1e viool. P. E. Tas, 2e viool. A. Blakemore, viola. A. Pini, cello. J. Armstrong, tenor. Het kwartet: Kwartet No. 4 in B, Mozart.

10.40—11.30 Tenor: My lady sleeps, Scott. Summer, Shaw. When night descends, Rachmaninow. Het kwartet. Kwartet in G-mol op. 27, Grieg.

Zaterdag 28 Augustus.

1.20 Tijdsein.

3.50—4.10 Paul Moulder's Rivoli theater-orkest. Fragmenten van On with the show, Nicholls. Balletmuziek van Coppelia, Delibes.

4.10—4.20 J. Muirella, contra alt. H. Jolley, tenor.

4.20—4.40 Orkest: Les preludes, Liszt. Parade of the tin soldiers, Jessel.

4.40—5.00 In de studio: J. Muirella en H. Jolley.

5.00—5.20 Het orkest: Overture Stradella, Flotow. Fragmenten Rigoletto, Verdi.

5.20—5.30 In de studio: J. Muirella en H. Jolley.

5.30—5.50 Orkest: Valse song „You forgot to forget”, Moulder. Tangled tunes, Ketelbey.

5.50 Causerie „A garden Chat”.

6.05 Kinderuurtje.

6.50 Band programma van de Metropolitan politie muziekcent. Marsch „Spirit of pegeantry”, Fletscher. Overture „Tannhäuser”, Wagner.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.45 Variaties op een thema van Schumann op. 9 (F-moll), Brahms. Ch. Kelly, piano.

8.00 Lezing: A story of Obeah.

8.20 „The sea affair and Harry Binns” (slot). 6. Seeing it through.

8.35 Marova, de beroemde Russische sopraan Nick Adams in „Supposing”.

9.05 Het wireless koor en orkest. Orkest: Slavonische Rhapsody, Friedemann. The bee's wedding en Serenade, van Mendelssohn.

9.20 Koor: Gossip Joan, Shaw. Milking song, Bantock. Bobbie Shaftoe, Whittaker. Swansea town, Holst.

9.30 Orkest: Littermezzo „Pas des fleurs”, Delibes. Polka de la reine, Raff.

9.40 Koor en orkest. Spanish serenade, Elgar. Sleep gentle lady, Bishop. On cawsand bay, Chignell.

9.50 Weerber. en nieuws.

10.20 „Ghostly Fingers” (deel 3).

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

HILVERSUM, 1050 M.

Aanvulling programma Hilversum 20 en 21 Augustus.

Vrijdag 20 Augustus.

No. 2 van het Kurhausprogramma wordt gewijzigd; het wordt: Mozart: Vioolconcert G-dur op. 216. (Allegro, Adagio, Rondo). De solist is Adolphe Poth, viool.

Zaterdag 21 Augustus.

Rede wordt gehouden door een bestuurslid van het N. V. V., onderwerp: De steunbeweging voor de Engelsche mijnarbeiders.

* * *

Zondag 22 Augustus.

8.30—9.30 R. K. Morgenwijding. Mej. Fien Boele, alt. Hr. F. M. M. A. Bal, bariton, beiden te Amsterdam. Spreker: De heer G. Schouten, litt. student aan de universiteit van Utrecht, te Baarn. Pianobegeleiding van den heer Veer Jr. I. Sei Stille dem Herrn, Mendelssohn-Bartholdy (alt). 2. Litanei „Ruhe und Frieden allen Seelen”, Schubert (bariton). 3. Ave Maria, Luzzi (alt). 4. Rede door den heer G. Schouten, over: Ons genadeleven. 5. Ave Maria Jungfrau mild, Schubert (bariton). 6. Gebet, Hiller (alt). 7. Recitatief en aria No. 5 „Die Schöpfung”, Haydn (bariton).

10.00 Dienst in de Ned. Herv. Kerk te Bussum. Voorganger: Ds. A. J. Wormgoor. 1. Zingen Ps. 443 : 3 en 4. 2. Votum en zegen. 3. Lezen: de wet des Heeren, waarna gezongen wordt Ps. 32 : 1. 4. Lezen: Joh. 8 : 42 —59. 5. Preek. Inleidend woord. 6. Tekst: Hebreë 13 : 8. Drie vragen: a) Wie was Jezus Christus. b) Wie is Hij ? c) Wie zal Hij zijn ? 7. Gebed. 8. Zingen: Ps. 118 : 7 en 11. 9. 1e ged. preek. Vraag a en b. 10. Zingen Gez. 44 : 1 en 2. 11. 2e ged. preek: vraag c. 12. Gebed en dankzegging. 13. Zingen Ps. 72 : 7 en 77. 14. Zegen.

3.00 Kurhaus-uitzending. Matinee onder leiding van Ignaz Neumark. Soliste: Hélène

Zimmermann, piano. 1. Gluck: Ouverture „Iphigénie en Aulis”. 2. Mozart: Klavierconcert A-dur (allegro-andante-presto), piano. Pauze. 3. Liszt: Polonaise E-dur. 4. a) Järnefeldt: Berceuse. b) Sibelius: Valse triste. 5. Strauss: Zwei Militär-Märche.

7.00 V. P. R. O.-uitzending uit de Studia in Hilversum. Rede door Drs. A. C. Schade van Westrum, Ev. Luth. Pred. te Groningen, over: „Zedelijke therapie”. Te zingen liederen: Lied 8:1 en 4. Lied 130:3 en 4. Lied 133:4 (uit den bundel van den Ned. Prot. Bond).

8.00 Persber. en sportuitslagen.

8.15 Kurhaus-uitzending. Solisten-concert onder leiding van Prof. G. Schnéevoigt. Soliste: Birgit Engell, zang. 1. Brahms: Academische Fest-ouverture. 2. Haydn: Symphonie concertante, voor viool, cello, hobo, fagot en orkest (allegro, andante, allegro con spirito). Solisten: Sam Swaap, Chr. v. Isterdael. J. H. Stotijn en J. Poons. 3. Mozart: Aria „Che mi scordi di te”, zang. Met obligaat, piano: Louis Schnitzler. Pauze. 4. Tschai-kowsky: Suite du Ballet „Casse-Noisette” (Ouverture miniature, Marche, Danse de la fee dragée, Danse russe (Trépak). Danse Arabe, Danse chinoise, Danse des mirlitons, Valse des fleurs). 5. Lieder en met piano-begeleiding. a) Wolf: Die ihr schwebet. b) Wolf: Frühling über's Jahr. c) Wolf: Die Spröde. d) Strauss: Schlagende Herzen. e) Strauss: Schlachts Wetter. (zang met piano-begeleiding. 6. Elgar: Contrasto (The gavotte a. d. 1700—1900).

Maandag 23 Augustus.

12.00 Politieberichten.

5.00—6.00 Kinderuurtje door Mevr. Ant. v. Dijk.

6.15—7.45 Vooravond-concert door het H.D.O.-orkest. Joh. Ripken, clarinet.

7.00 Politieberichten.

7.45 en 10.00 Persberichten.

8.10 Haagsche avond. Gemengd koor „Onder Ons”, Eerevoorz. E. C. Baron Sweerts de Landas Wyborgh. Dir. Jacob Hamel. Harmonie „Meyerbeer”, Dir. A. Bielen. Mandolinegezelschap „Onder Ons”, Dir. W. Buitenveld. De Tole band (jazzband), Leider: Joan Douwes. Lucien, humorist.

Dinsdag 24 Augustus.

12.00 Politieberichten.

5.00—7.00 Vooravond-concert door het H.D.O.-orkest.

7.00 Politieberichten.

7.15—7.45 Lezing door den heer E. Roodhuyzen, oud-administrateur van de Tabakmij. „Arendsburg” in Deli. Onderwerp: Een en ander over het beroemde tabaksland „Deli”.

7.45 en 10.00 Persberichten.

8.10—10.30 R. K. Radio-omroep. Mevr. J. Lamers Hoogveld, sopraan. De heeren Rob. Gevers, bariton. Ir. J. F. v. Noorden, piano. Allen te 's-Hertogenbosch. Spreker: De heer Leon van der Hulst, declamator te Rotterdam. 1. Praeludium in Es klein, Bach. piano. 2. a) Lied der Mignon 1. b) Lied der Mignon 2. c) Suleika, Schubert, (sopraan). 3. De priester en het Kind, Guido Gezelle (declamatie). 4. a) Hollands kracht. b) Sonnedaal (Zuid-Afrik. tekst), v. Oort. c) Ecce panis Angelorum, Kallenbach (bariton). 5: Die Wallfahrt nach Kevelaer, Heine. Getoonzet door Hub. Cuypers. (declamatie). 6. a) La procession, C. Franck. b) Invitation au

voyage, Duparc (sopraan). 7. a) Die Stadt, Schütt. b) Dein Willc geschehe (Vater Unser). Cornelius. c) Führe uns nicht in Versuchung, Cornelius (bariton). 8. Angstavond (Falklandschets), Heyermans (declamatie). 9. Nocturne (B groot), Chopin (piano). 10. a) Herbstlied, Mendelssohn. b) Duet uit Don Juan (Don Juan en Serline), Mozart. c) Duet uit „Zauberflöte” (Famina en Papageno), Mozart (sopraan en bariton).

Woensdag 25 Augustus.

12.00 Politieberichten.

5.00—7.00 Vooravond-concert door het H.D.O.-orkest.

7.00 Politieberichten.

7.15—7.45 Lezing over: Tuinbouw.

7.45 en 10.00 Persberichten.

8.15 Kurhaus-uitzending. Solisten-concert, onder leiding van Prof. G. Schnéevoigt. Solist: José Iturbi, piano. 1. Cherubini: Ouverture „Lodoiska”. 2. Pianoconcert op. 62 Edv. Grieg: a) Allegro moderato, b) Adagio, c) Allegro marcato, door José Iturbi, piano. Pauze. 3. Ravel: „Daphnis et Chloé”, ballet in 1 acte. Symphonische fragmenten, 2e serie. 1. Lever du jour. 2. Pantomime. 3. Danse générale. 4. Liszt: Hongaarsche fantasie voor piano. (José Iturbi).

Donderdag 26 Augustus.

12.00 Politieberichten.

3.30—4.30 Uurtje voor de wees- en ziekenhuizen, door Mevr. Ant. v. Dijk.

5.00—7.25 Vooravond-concert door het H.D.O.-orkest. Solisten: Herma Studeny, viool en Grete Studeny, piano.

7.00 Politieberichten.

7.30—8.00 Orgelbespeling van uit de St. Bavokerk te Haarlem.

8.10 Christel. radio-avond. Het christelijke fanfarecorps te Huizen, onder leiding van Joh. Karsemeyer uit Bussum. Mevr. G. Perdeck-Bonnet te Enschede, zang. 1. Gezang 96, orkest. 2. Pique Dame, Suppé (orkest). 3. a) Schemerdeuntje, Rennes (zang). b) Ziek geweest, Rennes (zang). c) Biddend kindje, Rennes (zang). d) Moeders liedjen, Schnitzler (zang). 4. Jour de Fête, Paré (orkest). 5. Heil Europa, orkest. 6. a) Het wereldje van ons kereltje, v. Oort. b) Wat ben je toch lief mijn kereltje, v. Oort. c) Onze Jan, v. Oort. d) Speldewerksterslied, Hullebroeck (zang). 7. Legende heroique, orkest. 8. Menuet van Boccherini, orkest. 9. a) Oneyndig goed, Sigtenhorst Meyer. b) Ick meende oock de Godheid woonde verre. c) An dan Wasser zu Babylon. d) Du bist, O herr, mein Schurmd und Schild (zang). 10. Fantasie „Le Farfadet”, Adam (orkest). 11. Avondzang „k wil o God mijn dank betalen?” (orkest). 12. a) Bitten, Beethoven. b) Die Liebe des-Nachster. c) Vom Tode. d) Die Ehre Gottes. e) Busslied. Alle van Beethoven (zang).

10.00 Persberichten.

Vrijdag 27 Augustus.

12.00 Politieberichten.

5.30—7.45 Vooravond-concert door het H.D.O.-orkest. Chris de Vos Jr., piano.

7.00 Politieberichten.

7.45 en 10.00 Persberichten.

8.15 Kurhaus-uitzending. Première voor Nederland van de Weenske Film „Der Rosenkavalier”, met begeleiding van het Residentie-orkest, onder leiding van Prof. G. Schnéevoigt. Na afloop dansmuziek uit Café Pschorr, Rotterdam.

Zaterdag 28 Augustus.

12.00 Politieberichten.

5.30—7.45 Vooravond-concert door het H.D.O.-orkest. Solist: A. C. M. Slinkert, bariton. Nederlandsche liederzanger.

7.00 Politieberichten.

7.45 en 10.00 Persberichten.

8.10 V.A.R.A.-avond. Mevr. C. Verbruggen-Pryes, zang. Hr. Christiaan Grootveld, begeleiding. Willem v. Cappellen, declamatie. E. Boekman, lid van de Amsterdamsche Gemeenteraad, te Amsterdam spreekt over: Socialisme en kunst. 1. a) An die Musik, Schubert. b) Trockne Blumen, Schubert. c) Heiden Röslein, Schubert (zang). 2. Toespraak van den heer Boekman. 3. Träume, Wagner (zang). 4. Koning Oedipus, drama van Shakespeare, declamatie. 5. a) Nina, Pergolesi. b) Vrijheid, Richard Hol. c) De gefopte Vogelaar, C. v. Rennes. d) Zonnelied, C. v. Rennes (zang).

RADIO-PARIJS, 1750 M.

Zondag 22 Augustus.

1.05 Concert door het orkest Gayina. 1. Tzigana, Razigade. 2. Haunting melody, Schloss. 3. La dame blanche, Boeldieu. 4. Marche militaire, Schubert. 5. Violsolo. 6. Chant sans paroles, Tschai-kowsky. 7. Impressions d'Italie, Charpentier. 8. Mas a fuera, Ropp. 9. 10ème sonate de Valentini, cello. 10. Gavotte tendre, Glück. 11. Hans de fluitspeler, Ganne. 12. Ronde d'amour, Chamnade.

2.10 en 8.20 Havaspersber.

8.50 Concert.

Maandag 23 Augustus.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. Tarifa, Raynaus. 2. A la Française, Guinand. 3. De barbier van Sevilla, Rossini. 4. Dardanus et Régaidon, Rameau. 5. Lise et Lucas, Mouton. 6. Sarabandé, viol, Lederer. 7. Le mariage au tambour, Levasseur. 8. Tambourin des fêtes d'Hebe, Rameau. 9. Elégie, cello, Fauré. 10. Sicilienne, Pergolesi. 11. Petite suite, Debussy. 12. Berceuse tendre, Lederer. 13. Humoresque, viol, Dvorak. 14. O Katharina, Fall.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert. Orkest Malsang en solisten. 1. Marche parisienne, Barbot. 2. Valsongaiement, Petit. 3. Aria van Elsa uit Lohengrin, Wagner, zang. 4. Fragmenten van „La grande duchesse”, Offenbach. 5. Rêve de Mannon, Massenet. 6. Gedichtenvoorlezing door Radiolo. 7. Joujou calin, Cabart. 8. Morava, Dormon. 9. Nell. Faure, zang. 10. Ritorna, viol, Carosio. 11. Ballade japonaise, Sues. 12. Intermezzo, Juvé. 13. Près des flots blues, Gracey.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50 Concert.

Dinsdag 24 Augustus.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. El chico, L'Enfant. 2. Eveline, Ladvia. 3. Dansé slave, viol, Dvorak. 4. Czernovitz czardas, Michiels. 5. Frivoletta, Carena. 6. Invocation, cello, Leroux. 7. Elle s'est fait repousser les cheveux, Jacovacci. 8. La Bohème, Puccini. 9.

Berceuse, piano, Brun. 10. Algues fleuries, Ricomini. 11. Andantino, viool, Martini Kreisler. 12. Entr'acte pizzicato, Gourdon. 13. Lis-topad, Akimenko. 14. Caprice Hongrois, cello, Dunkler. 15. Tzigane, Dufour. 16. Méditation, Beumè. 17. C'est peu de chose, Weiller.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Solistenconcert. 1. Flanerier, Qef. 2. Vioolsolo. 3. Un duel de Barbason, monoloog door. Radiolo, Pradel. 4. Caprice in de mineur, piano, Mendelssohn. 5. Sonate, cello, Rachmaninow. 6. Aubade, Fievot.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

9.20 Her-uitzending van het concert van Petit Parisien.

Woensdag 25 Augustus.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert door het orkest Gayina. 1. Massilia, Reynaud. 2. Vivre s'est aimer, Hauchard. 3. La grotte de Fingal, Mendelssohn. 4. Romance sans paroles, Mendelssohn. 5. Papillons et fleurs, Jeanjean. 6. Liebeslied, viool, Kreisler. 7. Ballet de coppelia, Delibes. 8. Une nuit à Vénise, Barbirolli. 9. La fileuse, cello, Dunkler. 10. Chanson du soir, Schumann. 11. Ballet de Faust, Gounod. 12. Dancing moon, Aubry. 13. Scène et ballet, viool, Beriot. 14. El galeon, Lozano.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50 Galaconcert.

Donderdag 26 Augustus.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. Le chevalier la fleur, Mauprey. 2. Malgrè nous mêmes, Stones. 3. Canzonetta, viool, Tsjchaikowsky. 4. Amorçillo, Dezeff. 5. Au déclin du jour, Pesse. 6. élégie, cello, Fauré. 7. Tavo, Derveaux. 8. Werther, Massenet. 9. Soir napolitain, Pons. 10. Czardas, viool, Monti. 11. Little maiden, Thun. 12. Douce rencontre, Marie. 13. Berceuse, cello, Cui. 14. Rondo, Nerini. 15. Chant de mon pays, Amanière. 16. Notre amour, Boellmann. 17. Chanson caresante, Debuchy.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert.

5.55 Koersen en Havaspersber.

8.20 Esperantober. Koersen en Havaspersber.

8.50 Concert.

Vrijdag 27 Augustus.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. Antinea, Nolley. 2. Coeur perdu, Bussac. 3. Berceuse, viool, Marcucci. 4. Arioso appassionato, Fauchey. 5. Pavane archaïque, Panella. 6. Pièce, cello, Boulanger. 7. J'adoreles femmes laides, Dufas. 8. Coppelia, Delibes. 9. a. Le coucou, Daquin. b. Gavotte variée, Händel, piano. 10. Si tu le voulais, Tosti. 11. La précieuse, viool, Kreisler. 12. Amour furtif, Carena. 13. Le rêve de Mado, Aubry. 14. Arlequin, cello, Popper. 15. Aune poupée, Aubé. 16. Au temple d'amour, Side. 17. Le sultan, Bourgeois.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Dansmuziek door de Araf premier jazzband. 1. Brno, onestep, Fall. 2. Poopie, Hampton. 3. Tendresse, boston, Dubois. 4. Quand on gagnait cent sous par jour, Raïter. 5. Tu mentais, Desmoulin. 6. La chansonnettera, Dufas. 7. Le siffleur, Camusat. 8. Family jazz, Raïter. 9. On ne peut pas lui résister, Jouvé. 10. Le tango nocturne, Gastorina. 11.

Dominique, Tremolo. 12. Pars, wals, Lenoir. 13. Oh Bimbolo, onestep, Stolz. 14. La noce à Rebecca, Raïter. 15. La jupe courte, Luca-relli. 16. Si tu vois ma tante, Nelson. 17. Maïana, onestep, Lucarelli. 18. Touch' du bois, onestep, Panella.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50 Dansmuziek.

Zaterdag 28 Augustus.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. Original march, Rico. 2. Valse poudrée, Popy. 3. Berceuse, viool, Schumann. 5. Sérénade algérienne, Reuchsel. 5. Premier prélude, de Caruel. 6. Bourrée, cello, Bach. 7. Firefly, Smet. 8. Mignon, Thomas. 9. Cente d'hiver, piano, Pugno. 10. Berceuse, Deleau. 11. Canzonetta, viool, Ambrosio. 12. Je veux mourir, Tosti. 13. Danse paienne, Capitani. 14. Scherzo, cello, Hue. 15. Marquisette, Loudet. 16. Tré-pack, Tsjchaikowsky. 17. La festa, Roses.

2.10 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50 Galaconcert. Orkest, instrument. en vocale solisten. Dansmuziek.

BRUSSEL, 487 M.

Zondag 22 Augustus.

8.35 Galaconcert. Werken van Debussy, met medew. van Melle Evelyne Brelia en Hr. Bracony, zang. 1. Prélude cortège et danse de l'enfant prodigue. 2. Aria van Leila. 3. Rhapsodie voor clarinet. 4. Drie melodiën. a. Clair de lune. b. Colloque sentimental. c. Recueillement. 5. La boîte à joujoux. 6. Twee preludes op de piano Welthe, mignon (automatisch). 7. a. Danse de Delphes. b. La cathédrale engloutie. c. Danse de Perck. 8. Childrens corners. 9. Tweede scène van de 2e acte van „Pelléas et Mélisande” (duet). 10. Prélude de la damamoiselle Elue. 11. Marche écossaise.

10.20 Nieuwsber.

Maandag 23 Augustus.

8.20 Orkestconcert. 1. Marche Castillane, Krier. 2. Aubade, Pierné. 3. Causerie d'amour, Helmunt. 4. Le chant du berger, Elgar. 5. Rondel, Elgar. 6. Interlude, Geloso. 7. Celmène, Lauweryns.

8.50 Monoloog door Hr. Laene. 8. Fantasie van Robert de duivel, Meyerbeer. 9. Rapsodie, Brahms. 10. Murmure des bois, Fauchey. 9.20 Nieuwsber. 11. Madame Recamier, Meyer, Helmunt. 12. Comme la rose, Elgar. 13. Enchantment, Pierné. 14. Meditation (viool), Ravenel. 15. Madrigal, Silosu. 16. Christal valse, Jarro.

9.50 „La paix chez soi”, comédie in 1 acte van G. Courtelaine.

10.20 Nieuwsber.

Dinsdag 24 Augustus.

5.20 Orkestconcert. 1. Fantasie van „La Navarraise”, Massenet. 2. Epithalame, Lassen. 3. Berceuse voor viool, Saëys. 4. Danse, Dvorak. 5. Promenade sentimentelle, Dubois. 6. Pièces pour piano, Dupuis. 7. Sérénade, Gandolfo. 8. English song, Hazen. 9. Aubade, Gandolfo. 10. Méditation (cello), Lauweryns. 11. Petits trios, Zilcher.

6.20 Nieuwsber.

8.20 Concert met medew. van Mme. Huet, mezzosopraan. 1. Quatuors, Bach. 2. a. Actus viagious, Bach. b. La procession, C. Franck.

8.50 Causerie over: La radiophonie pour tous. 3. a. Andante, Kursch. b. Danse noble. c. Traversée heureuse, Schmitt. d. Légende bourguignonne, Vierné.

9.20 Nieuwsber. 4. La vie antérieure, Duparc. Nuit d'autrefois, Baton. 5. Quator à cordes, Haydn.

10.20 Nieuwsber.

Woensdag 25 Augustus.

8.20 Fragmenten uit de opera Aida, van Verdi.

10.20 Nieuwsberichten.

Donderdag 26 Augustus.

5.20 Kindermatinée. Mme. Denie, zang. 1. Marche des poupees, Kohier. 2. Historiette, Fouyat. 3. Berceuse, Clutsam. 4. a) le ler Noël du pierrot, Ricourt. b) Loulou s'ennuie, Ricourt. c) Berceuse du sable d'or Ricourt. 5. Lady, Faulx. 6. Legende mignonne, Caludi. 7. Petit lapin, Popy. 8. Vertellingen. 9. Petit nègre, Hitz. 10. Bal de poupees, Hervé. 11. a) Nora chante, Alpaets. b) Le lièvre en voyage, Alpaets. c) Feu follet, Boodt. 12. Monsoir papa, Denisty.

6.20 Nieuwsberichten.

8.20 Speciaal concert.

8.50 Damespraatje, en voortzetting van het concert.

9.20 Dansmuziek door de Rough Bird's jazzband.

10.20 Nieuwsberichten.

Vrijdag 27 Augustus.

8.20 Concert met medewerking van de heeren Jonau en v. Noye. 1. Marche de nuit, Popy. 2. Fantasie van François les bas bleus, Messenger. 3. Danaë, Avruy. 4. a) Ideal, Tosti. b) Aime moi, Bemoerg. 5. a) Polonaise, Chopin. b) Berceuse, Grieg. c) Humoresque, Dvorak.

8.50 „L'Ecole des femmes”, van Molière.

9.05 Grammofoonmuziek.

9.20 Voortzetting van het concert. 6. Tweede ballet egyptien, Luigini. 7. Katchiar, Pielon. 8. a) Un dimanche, Brahms. b) Le Bûcherez, Granier. 9. a) Au printemps, Grieg. b) Valse, Chopin. c) Danse, Granados. 10. Hermanns, Hennisson.

10.00 „Le phoque”, comédie in 1 acte van Grenet-Dancourt.

10.20 Nieuwsberichten.

Zaterdag 28 Augustus.

5.20 Concert met medewerking van Mme. Lietard, zang. 1. Suite Saharienne, Ackermans. 2. a) 2 jours de vendanges, Hahn. b) L'incrédule, Hahn. 3. Intermezzo, Kalkman. 4. Jolie, Guillemy. 5. Dans le Hedjaz, Alexandrof. 6. Nocturne, Chopin, (piano). 7. Melle, sourire, Lachaume. 8. a) Coeur fidèle, Brahms. b) Serenade inutile, Brahms. 9. Soirée à Liliput, Berry.

6.20 Nieuwsberichten.

8.20 Concert met medewerking van Melle. Moortgat. 1. Ouverture van Als ik koning was, Adam. 2. Zang. 3. l'Etoile, Chabrier. 4. Sérénade voor viool, Toselli. 5. Patrol, Ketelbey. 6. The penguins pianie, Beechfield.

8.50 Causerie: Souvenirs de guerre.

7. a) Staccato caprice, Voogregh. b) Valse, Wieniawsky. 8. Zang. 9. Suite ballet, Popy.

9.20 Nieuwsberichten.

9.30 Dansmuziek.

10.20 Nieuwsberichten.

ANTWERPEN, „RADIO-ZOÖLOGIE“, 250 M.

Zie het programma van Brussel vanaf
8.20 n.m.

531 M. BERLIJN. 571 M. Vanaf 7.20 n.m. Königswusterhausen 1300 M.

Zondag 22 Augustus.

6.50—8.20 Vroegconcert.
9.20 Morgenconcert.
11.50—1.10 Blaasorkest.
3.20 Lezing.
3.50 Kindervertellingen.
4.40 Lezing.
5.20 Gorch Fock-herdenking.
5.50—6.50 Concert.
7.20 Lezing.
7.50 Lezing.
8.15 Lezing.
8.50 Concert.
10.50—12.20 Dansmuziek.

Maandag 23 Augustus.

4.30 Causerie.
5.20 Novellen van Mosse.
5.50—6.50 Orkestconcert.
7.00 Lezing.
7.20 Technisch praatje.
7.45 Causerie.
8.15 Lezing.
8.50 Concert.

Dinsdag 24 Augustus.

12.20 Landbouwpraatje.
4.50 Boekvoorzitting.
5.20—6.50 Orkestconcert.
7.20 Lezing.
7.45 Lezing.
8.15 Lezing.
8.50 Van Offenbach tot Léhar.

Woensdag 25 Augustus.

3.50 Jeugdtooneel.
4.50 Lezing.
5.20—6.50 Orkestconcert.
7.20 Lezing.
7.45 Lezing.
8.15 Lezing.
8.50 Vrolijke avond. Daarna nieuwsber.

Donderdag 26 Augustus.

12.20 Landbouwpraatje.
4.40 Inleiding tot de opera-uitzending op
27 Augustus.
5.20—6.50 Paganini.
7.20 Lezing.
7.45 Lezing.
8.15 Lezing.
8.50 Concert.
10.50—12.20 Dansmuziek.

Vrijdag 27 Augustus.

4.30 Huishoudpraatje.
5.20—6.50 Orkestconcert.
7.05 Lezing.
7.35 Personen-opgave v. d. opera-uitzending.
7.50 „Hoffmanns vertellingen“.

Zaterdag 28 Augustus.

12.20 Landbouwpraatje.
5.20—6.00 Orkestconcert.
6.20 Feest van de Turn- en sportweek
Berlijn.
7.20 Inhoudsopgave van het treurspel „Eg-
mint“.
7.50 „Egmont“, treurspel van Goethe.
10.50—12.20 Dansmuziek.

MÜNSTER, 410 M.

Zondag 22 Augustus.

9.20—10.20 Orkestconcert. 1. Koraal: Herr
Jesu, Christ, dich zu uns wend. 2. Fasch: Or-
kestsuite G-dur, voor strijkorkest en hobo.
3. Voorlezing. 4. Koraal: Mir nach, spricht
Christus unster Held. 5. Förster: Suite met
ouverture in G-dur voor strijkorkest. 6. Ko-
raal: Christus, der ist mein Leben.
11.20—1.20 Concert door de Duitsche
zangersbond.

3.35 Zie Elberfeld.
4.20—6.20 Concert door de zitherver. Os-
nabrück. 1. Faustfantasie van Gounod. 2. Eine
Blume aus Italien, Stefano. 3. Ein Sommer-
märchen, Burda. 4. Du liebes Täubchen, Ploh-
berger. 5. Potpourri u. d. opera De Vogel-
koopman, Zeller. 6. A brief von Dirnd 1,
Hauser. 7. D-mol ouverture, Swoboda. 8. Am
Weiher, Burda. 9. Aus Tausend und eine
Nacht, Spiegelberg. 10. Traulich am See,
Bartl. 11. Das lustige Hammerschmiedstöch-
terlein, Fritz. 12. Zug der Amazonen, Burda.
13. Heinzelmännchens Wachtparade, Noack.

6.20—6.40 Lezing: Obst u. Beerenweinbe-
reiting im Haushalt.

6.50—7.05 Jeugd-zomerfeest in Friedrichs-
feld b. Wesel.
7.20 Lezing: Das Sathmarer Deutschtums-
gebiet.

7.50 Lezing: Vom märchenbunten Morgen-
land zum nüchternen grauen Abendland.

8.20 Humoristische plat-Duitsche Voor-
drachten.

8.50—10.20 Declamaties en zang: Die
Heide.

10.20—11.20 Vrolijk concert. 1. Suppé:
Teufelmarsch. 2. Kling: Waldteufeleien. 3. Fé-
ras: Offenbachiade. 4. Strauss: Künstlerblut.
5. Blankenburg: Treue Freunde.

Maandag 23 Augustus.

1.35—2.50 Marschmuziek door orkest. 1.
Hohenfriedberger Marsch. 2. Torgauer
Marsch. 4. Finnländischer Reitermarsch. 5.
Urbach: Per aspera ad astra. 6. Teike: Treue
um Treue. 7. Stork: Titanenmarsch. 8. Sousa:
Washington, Post. 9. Lindemann: Unter dem
Grillbanner. 10. Lehnhardt: Schneidige
Truppe. 11. Jeckert: Heckenrosenmarsch. 12.
Blon: Viktoria marsch. 13. Blankenburg: Ger-
mamentreue. 14. Blankenburg: Frohsinn,
Marsch.

4.20—4.50 Radiopraatje.

4.50—6.20 Werken van Gustav Mahler. 1.
Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n. 2. Nun
seh ich wohl, warum so dunkle Flammen. 3.
Wenn dein Mütterlein tritt zur Tür herein. 4.
Oft denk ich, sie sind nur ausgegangen. 5. In
diesem Wetter, in diesem Braus, nie hätt ich
gesendet die Kinder aus. R. Schumann als
symphoniker. 1. Symphonie D-moll, 2. Sym-
phonie Es-dur.

6.20 Lezing: Die deutschen Siedlungen in
der Ukraine und im Kaukasus.

6.50—7.10 Lezing: Die Zusammenlegungs-
bewegung in der Grossindustrie.

7.10 Lezing: Was ich auf meiner Reise
durch Europa erlebte und sah.

7.40—8.00 Lezing: Die Körperschaftsteuer.

8.20 Lezing: Glück aus Unglück des deut-
schen Bauern in Bosnien.

8.50 en 10.20 Zie Dortmund.

11.30 Sportfezing.

Dinsdag 24 Augustus.

1.35—2.50 Volksconcert. 1. Strauss: Fest-
marsch. 2. D'Albert: Fantasie u. d. opera Die
toten Augen. 3. Korngold: Fantasie u. d.
opera Die tote Stadt. 4. Delibes: Lakmé, In-
dische suite. 5. Smetana: Hochzeitsscene. 6.
Tschaikowsky: Doornroosje, balletsuite. 7.
Monloosko: Fantasie uit Halka.

4.05 Sprookjesvertellen.

4.35 Lezing: Das Einmachen von Johannis-
beeren und Gurken.

4.30—6.20 Zie Elberfeld.

6.50—7.10 Lezing: Die Zusammenlegungs-
bewegung in der Grossindustrie.

7.20—7.50 Lezing: Was ich aur meiner
Reise durch Europa erlebte und sah.

8.20 Lezing: Die deutsche Auswanderung
seit Kriegsende.

8.50 Symphonieconcert. Th. Demetrescu,
piano. 1. Mozart: Concert C-mol, voor piano
en orkest. 2. Beethoven: Symphonie C-mol.
3. Weber: Concertstuk F-moll, voor piano en
orkest.

10.40 Nieuwsber.

Woensdag 25 Augustus.

1.35—2.50 Walsen van Strauss door orkest.
1. Morgenblätter op. 279. 2. Studentenlust, op.
285. 3. Feuilleton Walzer op. 293. 4. Hoffball-
tänze op. 298. 5. Flugschriften op. 300. 6.
Bürgerweisen op. 306. 7. Wiener Bonbons op.
307. 8. An der schönen blauen Donau, op.
314.

4.20—6.20 Russische componisten door or-
kest. 1. Glinka: Overture uit Ruslan en Lud-
milla. 2. Moussorgsky: Fantasie u. d. opera
Boris Gofounow. 3. Rimsky-Korsakoff Sche-
herazade. 4. Ippolitow-Iwanow: Kaukasische
suite. 5. Ijinsky: Russische Weisen.
6.20—7.50 Kamerconcert van Th. Demetrescu.

8.20 Lezing: Deutsche Atlantische Meteor
Expedition.

8.50 Lóns-avond. P. Schröder-liedjes bij de
luit. 1. Herzblatt am Lindebaum. 2. Rose
weisz, Rose rot. 3. Liebesklage. 4. Totenblu-
men. 5. Die Morgendämmerung. 6. Warnung.
7. Lauter kleine goldne Sonnen. 8. Das Ge-
heimnis. 9. Der Grenadier.

Donderdag 26 Augustus.

1.35—2.50 Werken van Mendelssohn. Ch.
Schneider, sopraan. 1. Hesse, alt. 1. Overture
Die Fingalshöhle. 2. Andante uit het concert
voor viool en orkest. 3. Duetten voor 2 da-
messtemmen. 4. Andante con moto uit de
Symphonie A-dur. 5. Ruy Blas. 6. Duetten
voor 2 vrouwenstemmen. 7. Overture: Die
Heimkehr aus der Fremde.

3.50—4.50 Zie Dortmund.

5.20—6.00 Zie Elberfeld.

6.30 Zie Elberfeld.

7.30—8.00 Juristenpraatje.

8.20 Zie Dortmund.

8.50 Concert door den fluitvirtuoos A. Lich-
tenstein en orkest. 1. Concerto grosso F-dur.
2. Sonate G-dur, voor fluit en piano. 3.

Quanz: Concert G-dur voor fluit en strijkorkest. 4. Lichtenstein: Gavotte uit de fluitsuite voor fluit en piano. 5. Verdi: Fantasie v. d. opera Rigoletto, voor fluit en orkest. 6. Giardi: Russisch carnaval voor fluit en orkest. 7. Chaminade: Concertino op. 107 voor fluit en orkest. 8. Ouverture Raymond.

Vrijdag 27 Augustus.

1.35—2.50 Walsen van Strauss. 1. Künstlerleben op. 316. 2. Telegramme op. 318. 3. Publizisten op. 321. 4. Geschichten a. d. Wiener Wald. op. 325. 5. Illustrationen op. 331. 6. Wein, Weib, Gesang op. 333. 7. Freut euch des Lebens op. 340. 8. Neu Wien op. 342.

4.35 Zie Dortmund.

5.20—6.50 Kamermuziek. 1. Mendelssohn: Streichquintett A-dur op. 18. 2. Wilm: Noctet voor 4 violen, 2 viola's, 2 cello's en contrabas.

6.50 Lezing: Wann soll man in die deutsche Bäder gehen?

7.20—8.00 Zie Elberfeld.

8.20—8.50 Vroolijke voordrachten.

8.50 Noorsche componisten. 1. Svendsen: Fest-polonäse. 2. Grieg: Norwegische Tänze. 3. Gade. a) In der blauen Grotte. b) Tanz der Elfenmädchen. c) Wiegenlied. d) Nordische Seereise. 4. Halvorsen: a) Abendlandschaft. b) Air con variazioni, u. d. suite ancienne. 5. Grieg: Uit de Peer Gynt suite. b) Ave Maria stelia. 6. Sibelius: Valse chevaleresque. b) Autrefois. 7. Hartmann: Uit het ballet: Die Sage vom Thym. 8. Haaland: Fantasie van Noorsche volksliederen. 9. Berg: Serenade. 10. Svendsen: Noorsche Rhapsodie.

Zaterdag 28 Augustus.

1.35—2.50 Orkestconcert.

4.05—4.20 Kindervertellingen.

4.35—5.05 Zie Dortmund.

5.20—6.50 Zie Elberfeld.

6.50—7.20 Radiopraatje.

7.20—7.40 Zie Dortmund.

7.40—8.00 Lezing: Vom Deutschtum in Kanada.

8.20 Lezing: Gesundheitliche Erziehung in der Waldschule.

8.50 Bonte avond. Orkest, Schaphorn jazz-band. A. Sax, zang.

DORTMUND, 283 M.

Zondag 22 Augustus.

8.50—9.20, 9.20—10.20, 11.20—12.20 Zie Münster.

3.35—4.20 Zie Elberfeld.

4.20—6.20 Zie Münster.

6.20 Lezing: Die Sage vom Birkenbaum.

6.50 Zie Münster.

7.05 Plat-Duitsche voordrachten.

7.50 Vioolconcert door P. v. Kempen. 1. Händel: Sonate D-dur. 2. Paganini: Vioolconcert D-dur. 3. St. Saëns: Rondo capriccioso. 4. Kreisler: Caprice Wiennois. 5. Kreisler: Liebesfreud und Liebesleid.

8.50—11.20 Zie Münster.

Maandag 23 Augustus.

11.50—12.50 Zie Elberfeld.

1.35—2.50, 4.50—6.20 Zie Münster.

6.20—6.50 Lezing: Der Balkon.

6.50 Zie Münster.

7.10 Lezing: Am Schreibtisch.

7.40—8.00 Lezing: Die Körperschaftssteuer.

8.20 Lezing: Pariser Sommereindrücke 1926.

8.50—10.20 Concert door het Essener kamertrio. (Zither, gitaar en sopraan). 1. Trio in A-dur, voor zither, gitaar en viool, v. Reigersberg. 3. a) Der Lotosblume, Mickenschreiber. b) Ave Maria, Kahn. c) Aria uit Figaro, Mozart. Sopraan zang. 4. a) Andante, Martini. b) Menuet in Es-dur, Beethoven. 5. Volksliederkranz, Mickenschreiber. 6. Ungarische Fantasie, Grünwald.

10.20—11.20 Liedjes bij de luit door H. Kleinilbeck en declamaties door H. Probst.

11.30 Sportcauserie.

Dinsdag 24 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.05 Sprookjesvertellen.

4.35 Zie Münster.

4.50—6.20 Zie Elberfeld.

6.20—6.50 Lezing: Die Lieblinge der Gartenbesitzer und ihre Verwendung mit Rücksicht auf und Einheitlichkeit in Gartenbild.

8.50 Lezing: Von den Uranfängen der Fotografie.

7.20 Huishoudpraatje.

7.30—8.00 Lezing: Luft- und Luftpostverkehr.

8.20—8.50 Vocaal concert door Agnes Bungalow. 1. Grieg: Solvejgs lied. 2. Grieg: Ich liebe dich. 3. Bruch: Hellstrahlender Tag. 4. Schubert: Die junge Nonne. 5. Schubert: Ständchen.

8.50—10.50 Zie Münster.

Woensdag 25 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.35—5.50 Kinderuurtje.

5.50 Radiopraatje.

6.20—7.50 Zie Münster.

7.50—8.00 Causerie: Flugfunk.

8.20 Lezing Ein Spaziergang durch Athen.

8.50 Zie Münster.

Donderdag 26 Augustus.

11.50—12.50 Zie Elberfeld.

1.35—2.50 Zie Münster.

3.50—4.50 Kinderuurtje.

5.20—6.00 Zie Elberfeld.

6.20—6.30 Lezing: Wanderpläne durch Sauerland.

6.30—7.30 Causerie.

7.30—8.00 Juristenpraatje.

8.20 Schaakles.

8.50 Zie Münster.

Vrijdag 27 Augustus.

1.35—2.50, 4.35—5.20, 5.20—6.50 Zie Münster.

6.50—7.20 Lezing: Liebesbriefe aus romantischer Zeit.

7.20—8.00 Lezing: Pariser Sommer eindrücke 1926.

8.20 Lezing: Das neue Reichs-Knappschaftsgeset.

8.56 Zie Münster.

Zaterdag 28 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.35—5.05 Sprookjesvertellen.

5.20—6.50 Zie Elberfeld.

6.50—7.20 Lezing: Ueber Ziegenzucht.

7.20—7.50 Declamaties door Anneliese Gräff.

7.50—8.00 Huishoudpraatje.

8.20—8.50 Lezing: Oekonomische Wirtschaft.

8.50—11.20 Zie Münster.

11.20—12.20 Concert uit Café „Corso“, Dortmund.

ELBERFELD, 259 M.

Zondag 22 Augustus.

8.50—9.20 Weckoverzicht op politiek, wetenschappelijk en kunstgebied.

9.20 Zie Münster.

11.20—1.20 Zie Münster.

3.35—4.20 Mädchen Kränzchen.

4.20—5.20 Concert door de muzieksschoolver. Solingen. Fr. Wloka, sopraan. Hr. O. Bamberg, bariton. Hr. Dornhöfer, viola. 1. Hellebardiëre, Blankenburg. 2. Pique Dame, Suppé. 3. a. Hab Sone im Herzen, Salzmann. b. Das Fensterlein, Löns. 4. Rübzahl, Freiligrath. 5. Humoreske, Dvorak. 6. Still wie die Nacht, Bohm. 7. Der Karneval von Venedig, Dancla. 8. a. Christian. b. Bauerhochzeit, Jöde. 9. An Rose, Curschmann. 10. Husaren, Attacke, Oscheit.

5.20—6.20 Vroolijke orkestmuziek. 1. In dulce Jubilo, Knümann. 2. Ouverture, Orpheus in der Unterweit, Offenbach. 3. Wein, Weib und Gesang, Strauss. 4. Balletmuziek uit Faust, Gounod. 5. Potpourri uit Mariza, Kalman. 6. Ouverture Der Waffenschmied, Lortzing. 7. Von Pontius zu Pilatus, Morena.

6.50—7.05 Zie Münster.

7.20—8.50 Vocaal concert door het Liden-scheider solokwartet. 1. Heimatgrüße, Hansen. 2. Waldeinsamkeit, Sendl. 3. Wiegenlied, Bungert. 4. O wie herbe ist d. Scheiden, Silcher. 5. An die Abendsonne, Hansen. 6. Treue Liebe, Hirsch. 7. Vöglein im hohen Baum, Neumann. 8. Tanz und Gesang, Zander.

8.20 Zie Dortmund.

8.50 en 10.20—11.20 Zie Münster.

Maandag 23 Augustus.

11.50—12.50 Orkestconcert.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.35—5.35 Volksmuziek: 1. Russische Zigeunlied, Artemieff. 2. Schweden in Lied und Tanz, Pagel. 3. Bulgarische Volkslieder, Sebeck. 4. Zion, hebreuwsche melodieën, Philippson.

5.35 Lezing: Rund um die Frau.

6.05—6.50 Orkestconcert. A. Kehl, fluit. 1. Ouverture Rosamünde, Schubert. 2. Haydn's Himmelgrüße, Urbach. 3. Italiaansch concert voor fluit, Demersemann. 4. Kamarinskaja, Glinka. 5. Voorspel van de 2e, 3e en 4e acte van Carmen, Bizet.

6.50—7.10 Lezing: Eine Reise nach Cuba.

7.40—8.00 Zie Münster.

8.20—8.50 Lezing: Zwiebelgewächse im

Frühling.

8.50—10.20 Zie Dortmund.

10.20—11.20 Ouverture van Strauss, operetten. 1. Der Zigeunerbaron. 2. Prinz Methusalem. 3. Karneval in Rom. 4. Eine Neacht in Venedig. 5. Das Spitzentuch der Königin. 6. Indigo.

11.30 Sportlezing.

Dinsdag 24 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.05—4.35 Zie Münster.

4.50—6.20 Orkest en declamaties door Marta Walter.

6.20 Lezing: Die rationelle Haushaltungsführung.

6.40—7.00 Liederenduetten door gez. Ritterhaus.

7.30—8.00 Voorlezing uit eigen werken van K. Th. Haanen.

8.20—9.05 „Die schöne Galathée”, operette van Suppé.

9.05—10.05 Arno Holz, concert. M. Walter, declamatie. H. Wesselmann, sopraan. 1. Autobiographische Skizze. 2. Zang. a. Himmelsblauer, Ferne. b. Drauzen die Düne, Stotzeberg. c. Vor meinem Fenster singt ein Vogel, Schwarz. 3. Voorlezing uit: Buch der Zeit.

4. Voorlezing uit: Phantasus.

10.05 Wefagband.

10.40 Nieuwsber.

Woensdag 25 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.20—5.50 Kinderuurtje.

6.20—7.50 Zie Münster.

8.20—8.50 Lezing: Polen von gestern und heute.

8.50 Zie Münster.

Donderdag 26 Augustus.

11.50—12.50 Orkestconcert. 1. Ouverture Lodoiska, Cherubini. 2. Chant sans paroles, Tschaiakowsky. 3. Potpourri: Die wunderlichen Geschichten des Kapellmeisters Kreisler, Reznicek. 4. Nocturne nr. 3 op. 15, Chopin. 5. Volkslied und Märchen, Komzak. 6. a) Liebesleid. b) Liebesfreud, Kreisler. 7. Seid umschlungen Millionen, Strauss.

1.35—2.50 Zie Münster.

3.50—4.50 Zie Dortmund.

5.20—6.00 Uit Duitse opera's. 1. Ouverture Stradella, Florow. 2. Scene uit de 2e acte. Das Nachtlager von Granada, Kreutzer. 3. Holzschuhtanz uit Zar und Zimmermann, Lortzing. 4. Finale uit undine, Lortzing. 5. Fantasie uit Hans Heiling, Marschner.

6.30—7.30 Lezing: Seeschlacht-Göring.

7.30—8.00 Zie Münster.

8.20—8.50 Zie Dortmund.

8.50—10.20 Uitzending van de Gesolei, Düsseldorf. Liedjes bij de luit.

10.20—11.20 „Der Väter Not”, feestspel ter gelegenheid van het 300-jarig bestaan van Elberfeld.

Vrijdag 27 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.35—6.05 Moskowsky-Sinding orkestconcert. 1. Aus aller Herren Länder. 2. Gavotte, Sinding. 3. Malaguena, Moskowsky. 4. Sérénade met 2 violen en piano, Sinding. 5. Twee spaansche dansen, Moskowsky. 6. Frühlingsrauschen, Sinding. 7. Walzer, Moskowsky.

6.05—6.20 Lezing: Zierfische u. Zimmeraquarien.

6.20—6.50 Voorlezing.

7.20—8.00 Lezing: Der Caritasverband, sein Aufbau und Ausbau.

8.20 Lezing: Wuppentaler Politiker aus den Tagen der ersten Hälfte des vergangenen Jahrhunderts.

8.50 Symphonieconcert.

10.20—10.50 Kom. voordrachten door Leo Reicher.

10.50—11.20 Dansmuziek door de Wefagband.

Zaterdag 28 Augustus.

1.35—2.50 Zie Münster.

4.05—5.20 Werken van Goethe.

6.20—6.50 Dansmuziek en kom. voordrachten.

7.30—8.00 Lezing: Die Gartenarbeiten im September.

8.20—8.50 Radiopraatje.

8.50 Zie Münster.

HAMBURG, 392 M.

Zondag 22 Augustus.

9.35 Concert. Orkest en vocale solisten.

1.25 Orkestconcert.

2.05—3.00 Kamermuziek.

6.20—8.05 „Die schweigende Glocke”, opera in 1 acte van A. Fliegel.

8.20 Het internationale volkslied. Duitschland. Orkest, koor en M. Stahl, zang.

9.20 „Lottchens Geburtstag”, klucht van L. Fulda.

10.20 Dansmuziek.

Maandag 23 Augustus.

12.50—2.20 Orkestconcert.

2.25—3.05 Kamermuziek.

4.35 amermuziek.

5.20—6.15 „Ein Landsknechtsleben”, gedichten en liederen met muziek van de luit.

6.20—6.45 Vroolijke muziek.

8.20 Volks- en kinderliedjes.

10.20 Weerber.

Dinsdag 24 Augustus.

12.50—1.15 Orkestconcert.

2.25—3.05 amermuziek.

4.35—5.20 Duitsch-Baltische gedichten met orkestbegel.

6.35—7.20 Vroolijk concert.

8.20 „Hermann Löns, en zijn werken. Gemengd koor.

10.20 Muziek uit café Continental Hannover.

Woensdag 25 Augustus.

1.00—2.20 Concert.

2.25—3.05 amermuziek.

4.35 Aria's uit opera's. Kamerorkest en R. Wissiak, zang.

6.35—7.20 Volksconcert.

8.35 Pianoconcert door E. Schmid.

10.00 Dansmuziek.

Donderdag 26 Augustus.

12.50—1.15 Concert.

2.25—3.05 Kamermuziek.

4.35 Weener liederen. Orkest en Lisa Müller, sopraan.

5.35 Vroolijke voordrachten.

6.35 Radiocabaret.

8.20 Voorlezing uit eigen werken door Fritz Lau. Liedjes bij de luit.

10.20 Concert uit café Continental Hannover.

Vrijdag 27 Augustus.

12.40—1.15 „Lohengrin”-voordracht met pianobegel.

2.25—3.05 Kamermuziek.

4.35 Bandonion, virtuosos W. Porschmann.

5.20—6.30 Klassieke liederen en aria's door Elisabeth Förster, zang met pianobegel.

8.35 Muziek door de kapel van de verkeerspolitie.

10.35 Concert uit Café Continental Hannover.

Zaterdag 28 Augustus.

12.50—2.20 Orkestconcert.

2.25—3.05 Kamermuziek.

5.20 Volksliederen, duetten. Orkest en I. Karma, Baldszum, sopraan. G. Baldszum, bariton.

8.20 Werken van Joh. Wolfgang v. Goethe.

10.20 Dansmuziek.

TOULOUSE, 441 M.

Zondag 22 Augustus.

12.50 Concert (piano, viool, cello). 1. La petite Mariée, Lecocq. 2. A Cypris, de Taeye. 3. Sérénade, Toselli. 4. Rigoletto, Verdi. 5. Mimi en marquise, de Sévéric. 6. Le cygne, St. Saëns. 7. De graaf van Luxemburg, Lehar. 8. La Haut, Yvain.

9.05 Orkestconcert. 1. Cavaleidie légère, Suppé. 2. Légendes du Danube, Fucik. 3. Méditation de Taïs, Massenet. 4. Faust, Gounod. 5. Madrid, Thomé. 6. Mascarade, Lacôme. 7. Looking for a boy-foxtrott, Gerswhin. 8. El Ocho, tango, Troussset. 9. Valentine, Christina.

Maandag 23 Augustus.

1.00 Concert (piano, viool, alt, cello). 1. Première valse, Widor. 2. Air ancien, Heim. 3. Le tambourin chinois, Kreisler. 4. Rose des roses, Moret. 5. La damnation de Faust, Berlioz. 6. Allegro appassionato, St. Saëns. 7. Valse romantique, Debussy. 8. Algabeno, Salvador.

9.20 Galaconcert. 1. M. de Pourceaugnac, Lulli. 2. La vie d'artiste, Strauss. 3. Sérénade mélancolique, Tschaiakowsky. 4. De barbier van Sevilla, Rossini. 5. Sérénade, Kunc. 6. Andante du concerto, Goltermann. 7. Moderato, Kunc. 8. L'enfant prodigue, Wormserr.

Dinsdag 24 Augustus.

1.00 Concert (piano, viool, alt, cello). 1. Magie d'amour, Vanis. 2. Beau soir, la chevelure, Debussy. 3. Aïrs russes, Wieniawsky. 4. Chants de matelots, de Sévéric. 5. Le roi d'Ys, Lalo. 6. Réverie, Schumann. 7. Suite caucasienne, Ivanow.

9.05 Concert. Orkest. 1. De Kalif van Bagdad, Boieldieu. 2. Sérénade espagnole, Albeniz. 3. Blondinette aux yeux bleus, Gervasio. 4. L'africaine, Meyerbeer. 5. a) Nuit d'étoiles, Schumann. b) Chanson du berceau, Schumann. 6. chant élégiaque, Kunc. 7. Les petits riens, Mozart. 8. Le roi des Aulnes, Schubert.

Woensdag 25 Augustus.

1.00 Concert door het jazz-orkest Laplace de la Potinière. 1. Hinky dinky parlay voo. 2. Sonoya, foxtrot. 3. Always, boston. 4. Enery bodys doin' the charleston, charleston. 5. Seminola, foxtrot. 6. I miss my swiss, onestep. 7. Let me linger longer in your arms, foxtrot. 8. Vamp me, foxtrot. 9. Remember, boston. 10. Swance butterfly, foxtrot. 11. L'petit chat sur le clavie, foxtrot. 12. Freshie, onestep.

9.05 „Le portefeuille”, dram. schets van Mirbeau.

9.35 Groot concert met medewerking van de Harmonie de la patte-d'Oie (60 medewerkers).

Donderdag 26 Augustus.

1.00 Concert (piano, alt, viool, cello).
 9.05 Orkestconcert. 1. Le roi d'Yvetot, Adam. 2. Les pleurs, Trémisot. 3. Sérénade du printemps, Drdla. 4. Sur quelques notes, Piriou. 5. Lucie de Lammermoor, Donizetti. 6. Airs vieillots, Jeanjean. 7. Danses alsaciennes, Levadé. 8. El Turia, Granados.

Vrijdag 27 Augustus.

1.00 Concert (piano, viool, alt, cello).
 9.20 Galaconcert. 1. Le mariage secret, Cimarosa. 2. Deuxième valse, Godard. 3. Réverie pour clarinette, Kunc. 4. La dame blanche, Boieldieu. 5. a) Andante de la 5e symphonie, Beethoven. b) Menuet de la symphonie militaire, Haydn. 6. Sérénade, Ambrosio. 7. Petites musiques, Schmitt. 8. Marietta, Kunc.

Zaterdag 28 Augustus.

1.05 Mikiphone- en Sonorafeest.
 9.20 Galaconcert.

BERN, 435 M.**Zondag 22 Augustus.**

11.20—12.20 Preek door Pastoor Römer.
 1.20—2.50 Orkestconcert.
 3.50—5.50 Concert.
 8.20 Tijden, weerber.
 8.20—8.50 Liederenavond door Hans Eug. Gredinger, tenor.
 8.50 Orkestconcert.
 9.20 Hans Eug. Gredinger, tenor.
 9.40 Orkestconcert.
 10.10 Hans Eug. Gredinger, tenor.
 10.25—10.50 Orkest concert.

Maandag 23 Augustus.

1.20—2.05 Tijden, weerber., koersen en gramfoonmuziek.
 4.20 Tijden.
 4.20 Orkestconcert.
 4.50—5.20 Kinderuurtje.
 5.20—5.50 Orkestconcert.
 8.20 Tijden, weerber.
 8.20 Vrolijke voordracht: Français fédéral.
 8.50 Orkestconcert.
 9.20 Xylofoonconcert door Hr. Schiesser.
 9.40 Orkestconcert.
 10.10 Pistosolo's door Hr. Borzatta.
 10.25 Orkestmuziek.
 10.50 Weerber.

Dinsdag 24 Augustus.

1.20—2.05 Tijden, weerber., koersen en gramfoonmuziek.
 4.20 Tijden.
 4.20—5.50 Orkestconcert.
 8.20 Tijden, weerber.
 8.20—8.50 Lezing: Die selbstentzündung, door Futterstücker.
 8.50—9.20 Orkestconcert.
 9.20—9.40 Twintig minuten satyre, door Hr. M. Baechler.
 9.40 Orkestconcert.
 10.10 Vrolijke voordrachten door M. E. Fürtsberg.
 10.20—10.50 Orkestconcert.

Woensdag 25 Augustus.

1.20—2.05 Tijden, weerber., koersen en gramfoonmuziek.

4.20 Tijden.
 4.20—4.50 Orkestconcert.
 4.50 Kinderuurtje.
 5.20—5.50 Orkestconcert.
 8.20 Tijden, weerber.
 8.20 Solothurner solistenavond. Fr. B. Schn-der, sopraan. Mme Rausch-Godot, cello en Fri.V. Gloor, piano. Werken van Bach en Reger.
 8.50 Orkestconcert.
 9.20 Werken van Hans Huber, Schumann, Schubert en Lalo, voor sopraan, cello en pianò.
 9.40 Orkestconcert.
 10.10 Werken van Debussy, Niemann, Händel en Becker, voor sopraan, cello en piano.
 10.25 Orkestconcert.
 10.50 Weerber.

Donderdag 26 Augustus.

1.20—2.05 Tijden, weerber., koersen en gramfoonmuziek.
 4.20 Tijden.
 4.20—5.50 Orkestconcert.
 8.20 Tijden, weerber.
 8.20 Lezing: Die Tuberkulose beim Kinde.
 8.50—10.50 Operetteavond van Joesi Prack, met medewerking van het Calligari-orkest.

Vrijdag 27 Augustus.

1.20—2.05 Tijden, weerber., koersen en gramfoonmuziek.
 4.20 Tijden.
 4.20—5.50 Orkestconcert.
 8.20 Tijden, weerber.
 8.20—8.50 Radiopraatje: Die Bedingungen der Empfangsapparate.
 8.50 Drie vrolijke een-acters.
 10.25—10.50 Orkestconcert.

Zaterdag 28 Augustus.

1.20—2.05 Tijden, weerber., koersen en gramfoonmuziek.
 4.20 Tijden.
 4.20—5.50 Orkestconcert.
 8.20 Tijden.
 8.20—8.50 Concert door een Jorler- en een vocaal dubbelkwartet.
 8.50 Orkestconcert.
 9.20 Podler- en dubbelkwartet.
 9.40 Orkestconcert.
 10.10 Jodlery en dubbelkwartet.
 10.25—10.50 Orkestconcert.
 10.50 Weerber.
 10.50—12.20 Dansmuziek uit de Kurzaal Ber.n

ZURICH, 513 M.**Zondag 22 Augustus.**

11.20 Concert door de huiskapel-Gilbert.
 12.20 Weerber.
 4.20 Concert door de Buchbinderkapel uit hotel Baur au Lac.
 6.35 Preek.
 8.35 Weerber.
 8.36 Romantische avond. Huiskapel Gilbert.
 10.10 Weerber. en nieuws.

Maandag 23 Augustus.

12.50 Weerber. en gramfoonmuziek tot 1.50.
 1.15 Tijden Nauen.
 1.20 Nieuwsber.
 1.35 Koersen.

4.20 Concert door de Buchbinderkapel uit Hotel Bauer au Lac.
 5.50 Boekbespreking.
 6.10 Weerber.
 8.35 Weerber.
 8.36 Humoristische avond. F. Engelhardt, liedjes bij de luit. Huiskapel Gilbert.
 10.10 Weerber., nieuws.

Dinsdag 24 Augustus.

12.50 Weerber. en gramfoonmuziek tot 1.50.
 1.15 Tijden Nauen.
 1.20 Nieuwsber.
 1.35 Koersen.
 7.10 Weerber.
 8.35 Weerber. Italiaansche les.
 8.50 Italiaansche aria's. E. Egli, sopraan. M. Siegrist, piano. C. Papucci, voordracht. Huiskapel Gilbert.
 10.10 Weerber., nieuws.

Woensdag 25 Augustus.

12.50 Weerber. en gramfoonmuziek tot 1.50.
 1.15 Tijden Nauen.
 1.20 Nieuwsber.
 1.35 Koersen.
 4.20 Concert door de Buchbinderkapel uit Hotel Bauer au Lac.
 5.50 Boekbespreking.
 6.35 Kinderuurtje.
 7.10 Weerber.
 8.35 Weerber.
 8.36 Voordracht door Dr. P. Stukker. Huiskapel Gilbert.
 10.10 Weerber. en nieuws.

Donderdag 26 Augustus.

12.50 Weerber. en gramfoonmuziek tot 1.50.
 1.15 Tijden Nauen.
 1.20 Nieuwsber.
 1.35 Koersen.
 4.20 Concert door de Buchbinderkapel uit Hotel Bauer au Lac.
 7.10 Weerber.
 8.35 Weerber.
 8.36 Solistenavond. Huiskapel Gilbert. E. Gilbert, viool. M. Siegrist, piano. G. Revinson, cello. L. Perrin, fluit.
 10.10 Nieuwsber.

Vrijdag 27 Augustus.

12.50—1.50 Weerber. en gramfoonmuziek.
 1.15 Tijden Nauen.
 1.20 Nieuws.
 1.35 Koersen.
 4.20 Dansmuziek door de Original Orlov jazzband.

5.20 Gramfoonmuziek.
 6.35 Kinderuurtje.
 7.10 Weerber.
 8.35 Weerber.
 8.50 Tooneelavond. Huiskapel Gilbert.
 10.10 Weerber. en nieuws.

Zaterdag 28 Augustus.

12.50—1.50 Weerber. en gramfoonmuziek.
 1.15 Tijden Nauen.
 1.20 Nieuws.
 1.35 Koersen.
 4.20 Concert door de Buchbinderkapel uit Hotel Bauer au Lac.
 6.35 Muziek door de Handharmonikaclub.
 7.10 Weerber., klokkengelui.
 8.35 Bern-Duitsche avond.
 10.10 Weerber. en nieuws.

de kleinere fijnregelknop aangebracht, die een stalen spiraalveer beweegt, welke om het eind een klein rondsel van leer draagt. Bij het opzetten van den knop wordt de spiraal zijdelings in een groef in den hoofdknop gedrukt en komt het rondsel stevig tegen de frontplaat aan te liggen, meer of minder stijf naarmate men den knop wat meer of minder ver op de as zet. Bij grofregeling sleept het leeren rondsel over de frontplaat; bij draaien aan den kleinen knop gaat het rondsel den hoofdknop meenemen. De werking dezer vertraging, ongeveer in de verhouding 1 : 12, werkt feilloos en de doode gang is minimaal, uitsluitend bepaald door de torsie van de spiraalveer, die uiterst klein is.

Onder de losse fijnregelknoppen neemt de Lento een zeer waardige plaats in, vooral ook door de keurige afwerking.

Lanco antenne-aarde-aansluiting.

Beveiligingen der antenne bij niet-gebruik van het toestel tegen blikseminslag zijn al zeer vele ontworpen. De firma *Ch. Velthuisen*, den Haag, zond ons het nieuwe Lanco-stopcontact, bestemd om binnenshuis te worden verbonden. Het toestel wordt met twee snoeren met losse stekers aangesloten. Wordt de roode antennessaker uitgetrokken en het toestel nitgeschakeld, dan treedt automatisch een directe verbinding der antenne met de aarde op. Zoolang het toestel ingeschakeld staat, is het over een in den rooden steker aangebrachte 2-ampère-zekering met de antenne verbonden en blijft tusschen antenne en aarde een getande vonkenbaan aanwezig. De stekers zijn door dikteverschil onverwisselbaar.

Sinus-spoelen in luxe doos. — De firma *Ridderhof en van Dijk* te Zeist zond ons ter bespreking een stel harer zoo bekende en in gebruik bijzonder gunstig uitstekende Sinus-honingraatspoelen, in een nieuwe verpakking, n.l. in een luxedoos, waarin elke spoel in een afzonderlijk hokje past, zoodat men ze ook in die doos kan blijven bewaren, elke spoel steeds op haar eigen nummer in de doos. Dit is voor den gebruiker van losse spoelen veel waard, daar het noodlooze beschadiging en vergissingen voorkomt.

PRJSCOURANTEN, RECLAME-UITGAVEN.

De import firma *The American Radio House* te Muiden zendt ons haar prijs-courant van Premier-kwaliteits radio-onderdeelen. Wij wijzen op den Premier Crofort-condensator, die door den plaatvorm zeer geringe eigen capaciteit bezit en een kleine ruimte inneemt, op den zeer degelijken gloeistroom weerstand en de laagfrequenttransformatoren met fijnen ijzerdraadkern.

Een aankondiging van de *Gloeilampen-fabriek „Radium”* te Tilburg vestigt de aandacht op de hernieuwde reclame-aanbieding van jubileum-lampen tegen halven prijs ten einde te gemoet te komen aan hen, die de vorige maal te laat waren met hun bestelling en deze nu nog kunnen opgeven bij het Verkoopkantoor te Amsterdam.

Zeer belangwekkend en fraai van uitvoering is weder het Augustus No. van

Amplion-Magazine, waarin de draagbare ontvanger en de verhelping van kleine toestelfouten worden behandeld, naast een aantal andere geestige en spannende bijdragen.

DE DOOR TELEFUNKEN GEBOUWDE GROOTE OMROEPZENDER IN LEIPZIG IN GEBRUIK GENOMEN.

Na talrijke proefnemingen is thans de groote door Telefunken gebouwde Omroepzender te Leipzig officieel in gebruik genomen. De voorbereidingen hadden veel tijd in beslag genomen, omdat het Technisch Bureau der Rijkstelegraaf bij deze gelegenheid den grondslag wilde leggen voor algemeen geldende bepalingen voor later op te richten groote Omroepstations. Op verschillende golfengten, tot 230 M., werden proeven genomen. De voor het bedrijf gekozen golfengte is echter 452 M. gebleven. De microphoons blijven in het Bureau van de Leipziger Messe opgesteld, daar uit de proefnemingen gebleken is, dat hun energie zonder eenige versterking voldoende is, ook voor deze nieuwe installatie. Op het tentoonstellingsterrein van de Technische Jaarbeurs zijn dus slechts de zenders opgesteld. De beide 105 M. hooge masten, die 120 M. van elkander verwijderd zijn, dragen een 3-voudige T-antenne van 80 M. lengte. Uit de metingen bleek, dat de eigengolf 750 M. was en de capaciteit 1500 $\mu\mu\text{F}$. De antennemasten rusten op groote porceleinen isolatoren, die op een druk van 30 ton berekend zijn. De gemiddelde hoogte der antenne, het doorbuigen der

zijn met dergelijke zaken. Je kon er nog wel eens leelijk inloopen!"

Hierna keerde hij Kenneth den rug toe en vervolgens, zich weer tot Dolly richtende, sprak hij: „Ik moet nu weg schat, tot Vrijdagmiddag dus. Het spijt me heusch, dat ik heelemaal niets om radio geef”.

Toen Whitley vertrokken was, volgde Dolly Kenneth naar het kamertje van Henk. Ze vonden hem druk aan het werk. „Zoo Ken, gezellig dat je gekomen bent. Ik zit reuze te tobben met die verduivelde condensator, maar ik krijg het toch wel in orde. Kerel, als dit toestel klaar is, dan zal je eens wat hooren.”

„Ik geloof het graag, Henk”, antwoordde Kenneth, „wanneer denk je dat het zaakje klaar is?”

„Als alles goed gaat, Vrijdagmorgen zowat. Het wachten met het monteren is in hoofdzaak op dezen condensator. Zoodra die in orde is, duurt het niet lang meer”.

„Prachtig”, sprak Kenneth, „dan, kom ik Vrijdagmorgen hier met de lamp en de batterijen. Afgesproken?”

„Ik geloof niet dat ik Vrijdagmorgen al geld heb daarvoor”, sprak Dolly spijtig.

„Maar dat is ook heelemaal niet noodig”, beweerde Kenneth. „Dit is nu eens mijn aandeel in het toestel en bovendien is het niet meer dan billijk. Ik profiteer net zoo goed van de resultaten als jullie en dan spreekt het toch van zelf, dat ik ook een steentje bijdraag om het toestel compleet te krijgen”.

GEDURENDE eenigen tijd was het stil in het vertrek. Toen vervolgde Kenneth: „We zullen er eens een echt gezelligen dag van maken, Vrijdag. Ik voor mij heb er alle reden voor. In de eerste plaats heb ik de zaak Brawley gewonnen en ten tweede ben ik er in geslaagd eindelijk eens eenige van de minderwaardige praktijken van de „WhitleyMaatschappij” aan het licht te brengen. Dat ging werkelijk te ver, den laatsten tijd.”

„Ik hoop van ganscher harte dat je slagen zult”, sprak thans Henk, terwijl hij een ernstigen blik op zijn zuster wierp.

Dolly stond op. „Ik begrijp maar niet

wat jullie er toch aan hebben altijd maar in mijn bijzijn mijn toekomstigen echtgenoot te belasteren”, bracht ze met moeite uit.

Doodsbleek sprong Kenneth op. „Groote God”, hijgde tij, „Dolly, kind, het is toch niet waar? Jij... jij met dien ploert!”

Dolly was zich zelf thans weer volkomen meester. „Ja”, antwoordde ze rustig, „het is waar en ik ben heel gelukkig. Vrijdagmiddag om drie uur komt hij me halen. We gaan dan met de auto naar Santa Anna naar zijn familie.

Ze stond op, om de kamer te verlaten, maar voordat ze de deur achter zich sloot, keerde ze zich nog tot Henk en sprak: „Nou weet ik Henk, waar jij je informaties vandaan hebt. En amuseeren jullie je nou maar verder als twee echte oude wijven, met de zaak nog meer te beleuteren en ons nog meer meer te bekladden.” En trotsch het mooie kopje opgeheven maar intusschen haar tranen verbijtdend, verliet ze het vertrek, de deur met een harden slag achter zich dicht smijtdend.

draden in aanmerking genomen, bedraagt 90 M.

Zes Telefunken-zendlampen leveren een maximale uit te zenden energie van 9 K.W., overeenkomend met een gemiddelde telefonie-energie van 3 K.W. De 440 volt spanning wordt door den draaistroom van het Leipziger krachtnet geleverd en door omvormers in gelijkstroom van 4500-volt, n.l. de voor de zendlampen benodigde anodespanning, omgezet. Andere omvormers leveren de spanning, die voor het laden der gloeispanningsbatterijen benodigd is.

EEN NIEUW TELEFONIE-STATION VOOR ELECTRISCHE CENTRALES.

De Telefunken Maatschappij in Berlijn, heeft kort geleden een nieuw type station voor telefonie langs hoogspanningsleidingen in den handel gebracht. Deze stations zijn van alle moderne verbeteringen in het telefonisch verkeer, zooals automatische oproep door middel van een nummerschijf, en aansluiting aan volautomatische telefooncentrales, voor-

zien. Bij de constructie van het laatste type beschikte Telefunken over de ervaring van 200 reeds in bedrijf zijnde installaties. Het nieuwe type wordt reeds gebruikt in het 110.000 Volt-net Ibbenbüren-Rühle van de Rheinisch-Westfälische Elektrizitätswerke. Meer andere stations zullen hier nog gebouwd worden, terwijl ook het nieuwe 220.000 Volt-net van de Rheinisch-Westfälische Elektrizitätswerke, welke reeds verscheidene jaren van deze soort telefonie gebruik maakt, van nieuwe apparaten voorzien zal worden.

Kortegolf Nieuws en I. A. R. U.-Berichten

Aan de leden der I. A. R. U.

Alle leden worden verzocht hunne lidmaatschapskaarten eens te controleren om den juiste datum vast te stellen waarop hun lidmaatschap afloopt. Er wordt door de I. A. R. U. niet over de contributie gedisponeerd, doch iedereen die lid wenscht te blijven en wiens lidmaatschap verstreken is, moet zelf voor de opzending der contributie, groot f25,00, zorg dragen.

Leden die hunne contributie niet binnen 3 maanden hebben opgezonden, zullen worden geschrapt als lid volgens artikel VIII, paragr. 2.

Contributiegelden kunnen gezonden worden aan het Secretariaat der Nederlandsche Sectie der I. A. R. U., N. Doelenstraat 2-4, Amsterdam.

Internationale 5-meter proeven.

In „QST” van Augustus worden de kortegolf luisteraars van alle landen uitgenodigd naar proeven te luisteren die

georganiseerd zijn door de Experimenters' Section van de A. R. R. L. Geseind wordt op golven tusschen 4½ en 7½ M. en wel alle Donderdagen in Augustus om 12.20 en 19.20 AZT en Vrijdags om 0120 AZT. De volgende Amerikanen zijn op deze tijden gedurende een half uur in de lucht:

2EB, 2NZ, 9ZT, 2AUZ en 10A.

Aangezien nog niets bekend is omtrent de voortplanting van golven korter dan 10 M., wordt ieder die op deze golven kan luisteren, verzocht eventueel gehoorde stations in R.-E. te vermelden.

U.

C. C. V.

WNP.

De MacMillan Noordpool Expeditie is ook dit jaar weer onder weg en ook dit maal, als is onze vriend Reinartz ook niet mee, zooals verleden jaar, is de K.G.-zender niet vergeten.

De golflengte waarop wordt gewerkt is 39,7 meter, en rapporten over de ont-

wangst der signalen worden gaarne tegemoet gezien.

N.B. Enkele dagen geleden werd WNP in Amsterdam, ongeveer sterkte 8, ontvangen. De toon was slecht (ruw) en soms slecht te nemen; soms ook eenig QSS.

VOQ.

De New Foundlandsche schoener „Morissey” is thans op weg naar de poolstreken met eenige leden van de „Geographic Society”. Een K.G.-zender is aan boord uitgerust met een 250-watter, die op golf lengten van 33, 20 en 18 meter werkt.

De volgende tijden zijn vastgesteld voor QSO met verschillende amateurs:

op 20 meter: van 17.30 tot 18.00 GMT en 23.30 tot 00.00 GMT;

op 33 meter: van 1.30 tot 2.00 GMT en 5.00 tot 5.30 GMT.

De 18 meter golflengte zal in de buurt van Etah op Groenland worden gebruikt.

„Ziezo”, sprak Henk bitter, „nou weet je het!”

Kenneth antwoordde niet. Met tranen in zijn oogen keek hij nog naar de deur, waardoor Dolly zoeven was verdwenen. Toen, plotseling, barstte hij los: „Henk, in Godsnaam, dat moeten we belletten, wat het ook kost. Dat is te monsterachtig, Dolly met zoo'n vent!”

„Beste Ken”, antwoordde hem Henk, „ik ben het volmaakt met je eens, maar zeg jij maar eens hoe! Je kent Dolly net zoo goed als ik en je weet ook, dat als er eenmaal iets vaststaat in dat mooie trotsche hoofdje, je net zoo goed kan probeeren de zon uit te blazen als daar verandering in te brengen. Sinds ik ervan afweet, loop ik er ook maar steeds over te tobben, maar hoe ik ook zoek en denk, ik zie er werkelijk geen gat in”.

Even zweeg hij. Toen vervolgde hij met trillende lippen: „en weet je Ken, dan is er nog niets. Whitley heeft geld en ik ben in alle opzichten van Dolly afhankelijk. En nu denkt ze, dat hij voor mij ook wel heel goed zal zorgen, als ze

maar eenmaal met hem getrouwd is. „O”, snikte hij het plotseling uit, „ik wou dat ik weer gezond en sterk was als vroeger”.

Vol medelijden trachtte Kenneth zijn vriend te troosten. „Kom kom oude jongen”, bemoedigde hij, „zoo moet je nou niet beginnen. Alles gaat niet ineens. Jij zult heusch je oude gezondheid wel weer terug krijgen, maar zoiets heeft tijd noodig, dat gaat niet zoo maar een, twee, drie! En bovendien zullen wij met z'n tweeën ook wel een middel vinden om Dolly te helpen”.

Weer was het stil in de kamer. Plotseling sprong Kenneth op. „Henk”, juichte hij, „ik heb het!” Hij schoof zijn stoel dicht bij dien van zijn vriend en begon een lang, fluitend gesprek.

Toen hij eindelijk uitgesproken was, was de bezorgde trek van Henk's gelaat geheel verdwenen en had plaats gemaakt voor een opgewekte uitdrukking.

„Morgen is het Donderdag”, sprak Henk. „Vanavond heb ik die condensator klaar en als jij dan Vrijdagmorgen

met lamp en batterijen komt, dan kunnen we 's middags om twee uur luisteren”.

„Goed”, antwoordde Kenneth, „ik heb nog wel het een en ander te regelen, maar ik zal mijn tijd wel verdeelen. En ik wil er bij zijn hoor, als je voor den eersten keer probeert!”

De beide vrienden scheidden met een stevigen handdruk en buiten gekomen, nam Kenneth dadelijk een taxi. De chauffeur bracht hem naar een adres, ergens in de oostelijke wijk van Hollywood.

Op zijn bellen werd de deur geopend door een jonge vrouw. Een sterke geur van cigareten en parfum stroomde Kenneth tegemoet.

„Juffrouw Le Clair?” vroeg hij beleefd. „Ja”, antwoordde zij, „wat wenscht u?”

Met een paar woorden leidde Kenneth het doel van zijn komst in, waarna zij hem verzocht binnen te komen. Toen hij een uur later het huis weer verliet, lag er een zegevierende uitdrukking op zijn gelaat.

(Slot volgt.)

Maandelijksch overzicht van ontvangst Mei.

Het aantal medewerkers bedroeg in deze maand 32. Gemiddeld werden per dag 26 aantekeningen gemaakt.

Bijzonder sterk was de ontvangst van 23 tot 25 Mei, waarna op den 26sten zeer zwakke ontvangst volgde. De twee berichten van zeer sterke ontvangst op den 28sten zijn uit het uiterste noorden van ons land. Op dien dag werd een rug van hoogen luchtdruk, die van 23 tot 25 Mei over ons land had gelegen, door een naderende depressie verdrongen. Alleen in het noorden hield dien avond de hooge drukking nog eenigszins stand.

Analoge gevallen deden zich voor in April (zie het diagram in Radio-Expres No. 30 van 23 Juli) op 5, 6, 14 en 15 April.

Uit de waarnemingen verzamelden we 40 berichten over onweer op 16 dagen. Bovendien een alleenstaand bericht uit Brussel op den 14den. Gemiddeld heeft het geheele land in Mei 14 onweerslagen; het aantal onweders was dus wel vrij talrijk.

De luchtstoringen waren dientengevolge eveneens talrijk; per dag werd gemiddeld 32 % van de luisteraars „hinderlijk gestoord” en 1 % „geheel gestoord”. Dit laatste getal is echter klein en wel doordat het aantal uitgebreide zware onweders gering was.

Experimenteele Afd. Ned.
Sectie I. A. R. U.

K. VAN DER HEYDEN.

Luchtdrukking
te De Bilt
(Uit maandel. overz. der weers-
gesteldheid)

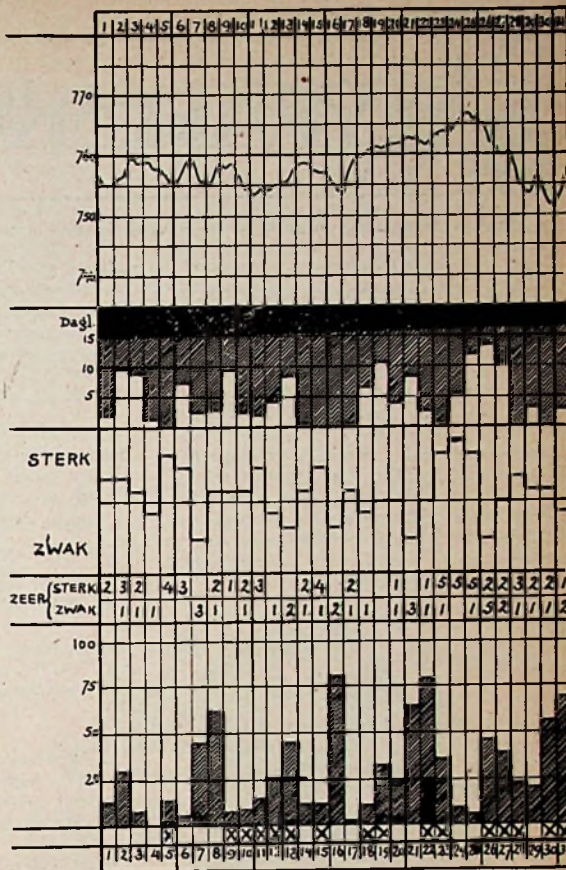
Zonneschijn
in uren (De Bilt)

Radio-ontvangst
(Deze waarden zijn verkregen
door het verschil te nemen van
de getallen der volgende tabel)

Aantal opgaven van ontvangst:

Luchtstoringen
(Aantal berichten van „hinderlijk
gestoord” gearceerd, van „ge-
heel gestoord” zwart. Beide in
procenten van het aantal waar-
nemingen)

Onweer
(Voornamelijk van onze waar-
nemers)

VOQ zal trachten om vaste verbindingen te onderhouden met enkele amateurs: op 22 meter: van 15.30 tot 16.30 GMT en 33 meter van 4.00 tot 5.00 GMT.

De „op” van de VOQ houdt een log bij van alle amateurstations waarmede gewerkt wordt en aan dien amateur wiens roepletter het meest voorkomt in de log zal een prijs worden toegekend.

***

Intusschen wordt uit Engeland gemeld, dat aldaar door g2LZ noodsignalen van de VOQ op 36 meter golf zijn opgevangen. Nadere gegevens zijn niet bekend. Heeft iemand VOQ in den laatsten tijd gehoord?

De super-„ham”.

De heer Eppa W. Darne, 3BWT, te Washington, verklaart, dat hij de laatste 5 jaar geen enkelen avond heeft overgeslagen om zijn zender in 't werk te hebben. Hij heeft met vrijwel alle landen ter wereld verbinding gehad.

Russische kortegolf-proeven.

Het Popoff-station te Moskou en het radiostation te Charkow doen telefonieproeven met 1 kilowatt. Moskou werkt op Woensdag- en Zondagnamiddag van 7.20—9.50 AZT op 23 en 90 meter; Char-

kow op Woensdag, Vrijdag en Zondag, golfengte 70 meter.

Vijftig landen.

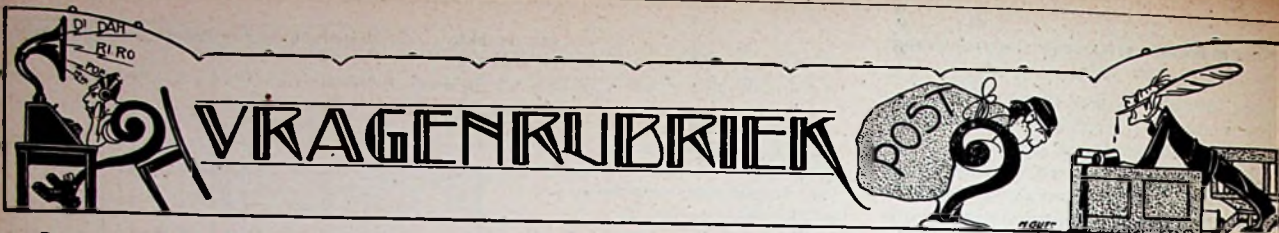
Er zijn nu meer dan 50 landen, waar amateurs deelnemen aan zend-ontvangstverkeer per radio. Het wordt moeilijk, voldoende landenletters toe te kennen. De Y en R worden elk al door twee landen gebruikt, terwijl Portugal en Madeira beide de P gebruiken.

Bliksemingslag tijdens ontvangst op korte golf.

De heer Akkerman te Deventer schrijft: Dinsdag 27 Juli, omstreeks negen uur 's avonds, gaf ik met den afdelingszender op ongeveer 90 M. een cq en schakelde daarna op ontvangen over. De inrichting is bij mij als volgt: de zendantenne bevindt zich vijf meter onder een veel grooter ontvangst antenne. Deze laatste is bijna altijd direct met aarde verbonden. De zend-ontvangst schakelaar is twee meter van de invoer verwijderd, de zender is hieraan direct aangesloten, terwijl de ontvanger op ongeveer een meter hiervan afstaat.

Aangezien het nog al betrokken weer was, doch geenszins naar onweer uitzag, ook luchtstoringen waren op die golf

toen nog niet hinderlijk, had ik er geen flauw vermoeden van, wat mij na eenige tijd te wachten zou staan. Na ongeveer vijf minuten geluisterd te hebben, werden de luchtstoringen heviger, en naar buiten kijkend, bemerkte ik dat eenige bliksemflitsen reeds te zien waren. Daar ik echter geroepen werd, stoorde ik mij hier aan niet, en bleef ik tijdens de onweersbui door ontvangen. Plotseling, zag ik een hel blauwe vonk, van naar schatting 50 c.M. van den zend-ontvangstschakelaar op de aansluitklem van den ontvanger slaan, die aan aarde lag. Op het zelfde oogenblik, rezen mij de haren in letterlijken zijn ten berge, en hoorde ik een gekraak zoals nog nooit door een luchtstoring te weeg gebracht. Maar voor de rest gebeurde er niets! Dat 't wel degelijk de bliksem geweest is, blijkt wel hieruit, dat bureu hem op de antenne hebben zien slaan. Toch geloof ik voor mij, dat ik slechts een gedeeltelijke ontlasting hiervan gehad heb, want ik zou niet denken, dat de bliksem een zoo langen weg als nu gevolgd heeft om naar aarde te komen (ongeveer 30 meter), terwijl hij toch zeer gemakkelijk van de groote antenne direct langs een loodrechten draad in de aarde zou hebben kunnen belanden.

Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek”.

Amsterdam.

J. v. Y. — Het verschijnsel kan wijzen op een slechte aardverbinding, zoodat het toestel alleen capaciteif geard is.

K. P. — Het is natuurlijk de vraag of uw smoorspoel past voor het golfbereik, dat u wenscht. De terugkoppeling kan wel volgens uw ontwerp uitgevoerd worden. (Vermoedelijk een klein spoeltje daarvoor; grootte moet uitgeprobeerd worden). Het apparaat zal bij gewoon Koomans-schema iets achterstaan. Voor beperkt golfbereik zouden we u den in R. E. no. 16 beschreven éénknopsontvanger veel meer aanbevelen. Deze is bovendien veel eenvoudiger in de bediening.

G. H. v. R. — De spanning kan alleen verhoogd worden door een anderen transformator te gebruiken.

Leiden.

A. J. W. H. — Wij hebben met deze weerstanden nog geen dergelijke ervaringen gehad. Andere weerstanden voor uw doel zijn: Clarostat en Bradley ohm 25.

Den Haag.

L. T. V. — De oorzaak dezer storing kunnen we niet aangeven. Ook aan het andere einde van L. v. E. en D. bij de Laan van Meerdervoort is de storing dikwijls zeer hinderlijk.

W. L. — 1. De juiste waarde kunnen wij u niet opgeven, maar als de condensator niet lek is, is die zeker wel te gebruiken.

2. De condensator dient voor het doorlaten van hoog- en laagfrequente stromen en mag dus niet weggelaten worden.

3. De weerstand is hier geschakeld tusschen anode en gloeidraad (via het plaatstroom-apparaat). De condensator van $1 \mu F$ overbrugt dezen weerstand zooals in 2 is aangegeven.

4. De veranderde schakeling deugt niet. Volgt u uw eerste schema met vervanging van de afvlakrichting daarvan door die van het laatste, indien u daarvoor reeds de onderdeelen bezit. Volg anders het eerste schema onveranderd.

A. V. — De aanpassing van transformatoren aan lampen is niet van dien aard, dat men een bepaalden transformator vóór een bepaalde lamp moet plaatsen, maar er achter. De 231A zal achter elke detectorlamp wel goed werken. In den versterker kunt u A409 als eerste en B406 of B403 als tweede gebruiken. Als tweeden transformator kunt u dan verhouding 1 : 4 toepassen van elk goed merk. Bij 120 volt plaatspanning wordt de neg. roosterspanning voor A409 ongeveer 4 volt, voor B406 8 à 10 en voor B403 15 à 25 volt. Potentiometer overbodig. U kunt die spanning best vast instellen. Gloeistroomweer-

standen van 15 ohm zijn voldoende. — Aan het door u gekozen schema kleeft het bezwaar, dat bij de omschakeling de plaatspanning der laatste lamp op den detector komt als u onversterkt luistert. Ga liever te werk volgens R. E. no. 1 1926, pag. 5, fig. 3. (Verenvoudigd in R. E. no. 11).

L. F. V. — Het wikkelen van den transformator met dun draad is volstrekt niet noodig om den stroom te beperken. Dat kan ook met een regelweerstand of door minder windingen te leggen.

Nieuw Lekkerland.

Negatieve roosterspanning kunt u krijgen door tusschenschakeling van een weerstand van $\pm 1000 \Omega$ tusschen de neg. pool van het plaatstroomapparaat en de pos. pool van de accu. Zie de beschrijving in R. E. no. 16 van den eenknopsontvanger op bl. 297.

Overveen.

A. W. V. — 1. Oorzaak kan zijn interferentie van telegraphie stations met den hoogfrequent generator, verder genereeren van den middelfrequentversterker.

2. Gewone honingraatspoelen zijn goed.

3. De middelfrequentversterker kan zijn afgestemd op 10.000 M, dat is 30 kilo-perioden, de verschilfrequentie tusschen den hoogfrequent generator en de aankomende trilling.

Delft.

J. H. H. v. B. — De lijsten in dank ontvangen. Zijn al gezet en worden spoedig geplaatst.

Huizen.

H. P. — Inderdaad achten wij gebruik van een transformator in alle gevallen de betere methode. — Volgens de wet van Ohm is $I = \frac{E}{R}$ wanneer I voorstelt stroomsterkte in ampères, E spanning in volts en R weerstand in ohms. Dus zal een 4-volts accu door een weerstand van 400 ohm een stroomsterkte geven van $\frac{4}{400}$ ampère = 10 milli-ampère.

den Bosch.

H. B. — De door u bedoelde verhandeling behandelt het onderwerp slechts oppervlakkig en niet analytisch. Een bepaald werk er over kennen we niet. We zullen één der medewerkers van R. N. eens trachten ervoor te interesseeren.

Scheveningen.

H. B. — Aangezien de leidingen van gas- en waterleiding gewoonlijk van verschillende metalen zijn, zullen zij, beide in vochtige aarde gelegen, feitelijk een groote galvanische batterij vormen, waarbij een klein potentiaal verschil tusschen de twee verschillende meta-

len ontstaat. Wel eigenaardig, dat u een verband niet het sluitereffect waarnam.

Ginneken.

T. T. — Wij hebben uw vraag aan den heer Jonker voorgelegd, maar deze kon ook geen verdere bijzonderheden geven. U zult het bij de Western kunnen informeren.

den Helder.

J. Z. — Neg. roostersp. hoogfreq. lamp aanbrengen tusschen min gloeidraad en aardzijde primaire spoel (andere verbinding verbreken). Voor A409 hijv. 4 volt. De LSS is een zeer goede detectorlamp achter genoemde hoogfrequentlampen.

Geverik-Beek.

R. V. H. M. C. — Het isoleeren der aardleiding is gewenscht omdat anders de mogelijkheid bestaat dat het toestel aarde heeft over verschillende punten en dat er — vooral voor korte-golf-ontvangst — onzekerheden in de afstemming ontstaan. Uw lampencombinatie is goed.

Rotterdam.

J. C. L. — Den lekweerstand van de detectorlamp kan men inderdaad, in plaats van aan plus of min accu, aan een potentiometer over den gloeidraad verbinden. Dus uw schema I is goed, maar met lekweerstand. Een potentiometer voor neg. roosterspanning is niet loonend. De B403 kan als eindlamp meer werken dan de B406. Als eerste versterkerlamp geeft de B406 grootere versterking. — De 5 kaars kooldraadlamp kan voor ontlading van uw accu-anodebatterij worden gebruikt. Een 5 kaars 220-voltslamp doet dit op nog wat zachtere wijze.

Utrecht.

F. C. B. — De aansluiting van den laagfrequentversterker is in orde. Aangezien het schema goed werkt, kunt u tevreden zijn.

Dordrecht.

J. V. — U kunt de neg. roosterspanning automatisch verkrijgen door tusschen min accu en min plaatspanning een weerstand van hoogstens 2000 ohm te schakelen. Van dien weerstand kunt u aftakkingen maken, die neg. roosterspanning leveren. Over den weerstand is een condensator van $0.1 \mu F$ of grooter te plaatsen.

Usquert.

J. v. J. — Een telefoon, die aan uw eisch voldoet, is ons onbekend.

Hoogwoud.

J. v. d. G. — Het bedoelde schema bevelen we niet aan. Beter is, steeds met een transformator met gescheiden wikkelingen te werken. Van de firma van Seters, den Haag, kunt

u voor 20 cts. een brochure met schema's van goede plaatstroomapparaten betrekken.

Harlingen.

H. M. — We kunnen u een dergelijk schema uit een veiligheidsoogpunt niet aanbevelen. Ook is het zeer de vraag of het bij u plaatselijk net zal werken. Bij A moet eventueel een smoorspoel ingeschakeld worden. Verschillende spanningen via een weerstand van 25.000—250.000 ohm, overbrugd door een condensator van 2 μ F.

Venlo.

F. J. — 1. Onder skin effect verstaat men de eigenschap van hoogfrequente wisselstromen om zich uitsluitend langs een laag van het

oppervlak voort te planten, waarvan de dikte afhankelijk is van de frequentie. (Hoe hooger de frequentie, des te dunner is de laag). Gevolg hiervan is een vermeerdering van den totalen weerstand van den geleider voor deze stroomen.

2. Ja.

Middelburg.

J. B. — A is de inductieve koppeling van de onafgestemde antenne met de hoogfrequentlamp. B koppelt de hoogfrequentlamp met een kristal, dat gelijkrichtend werkt. Dit werkt weer via een I.f. transformator op de hoogfrequentlamp terug, die dan als 1e lamp laagfrequent dienst doet. De laagfrequente stroomen hiervan gaan dan door den tweeden

I.f. transformator, die secundair is aangesloten op de tweede I.f. lamp. Het toestel is dus een z.g. reflex ontvanger met kristal gelijkrichting en inductieve antenne koppeling.

Aerdenhout.

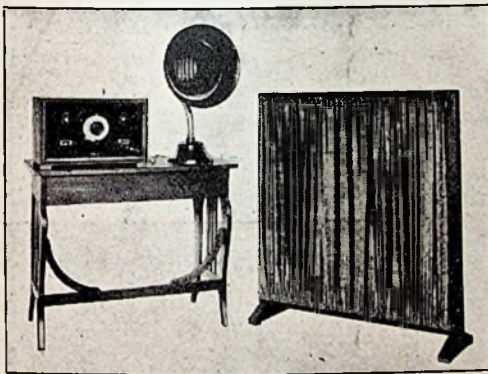
S. d. K. — Het origineel uwer vraag is in het ongereede geraakt voordat ik bij terugkeer van vakantie uw aanvulling vond. Als de fout nog niet is opgelost gelieve u mij de geheele situatie nog eens aan te geven, liefst met uitvoerige bijzonderheden. Bijv. U schrijft over geluid uit de 3 eerste lampen als de 4e brandt. Bedoelt u dat de luidspreker dan in plaatkring 3e lamp zit?

ADVERTENTIËN

H. R. SMITH

Keizersgracht 6 — AMSTERDAM.

TELEFOON 34163.

ONTVANGER ZONDER ANTENNE, waarmede gegarandeerd met zeer sterke en zuivere weergave **alle korte- en lange golfstations** kunnen worden opgenomen op luidspreker. Grote selectiviteit. Uiterst eenvoudig in bediening door slechts **één knop, zonder spelen.**

Prijs van het toestel met kamerschermantenne, accu, anodebatterij en lampen (excl. luidspreker)

f 200.—.

Vraagt gratis demonstratie en prijsbladen.
Brandes en B. T. H. Luidsprekers.

KLEINE ADVERTENTIES.

Door omstandigheden te koop: Een Soulier gelijkrichter 220 en 110 Volt met Ampère meter en een plaatstroomapparaat voor 110 Volt gelijkstroom, nog niet gebruikt.

Brieven onder letter R. E. No. 27, bureau van dit blad.

Jazz!

Danst U graag?—
Wist U, dat U thuis kunt dansen op muziek gespeeld door wereldberoemde dansorkesten? Een goed toestel is een eerste vereischte.

HAVENED MARIASTRAAT 34
S-GRAVENHAGE
AUDIOS

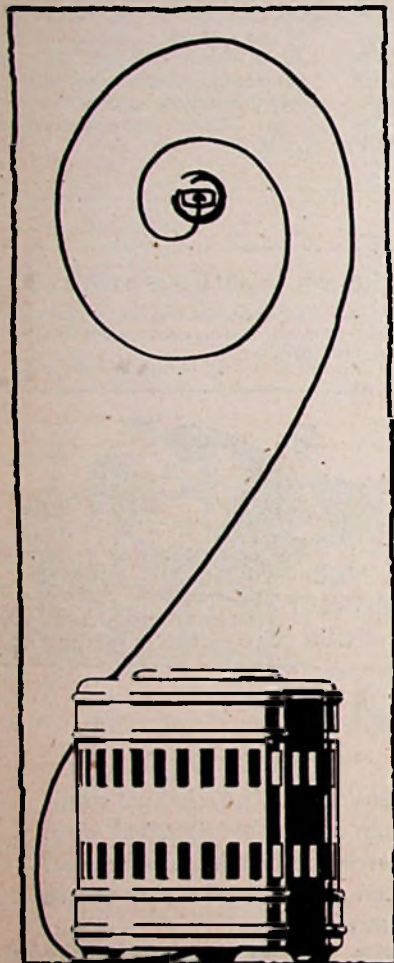
Het Draadloos Amateurstation voor ontvangst van Telegrafie en Telefonie

Door J. CORVER. — Zesde belangrijke uitgebreide druk.

Uitgave N. Veenstra, 's-Gravenhage, behandelt in hoofdzaak detector- en lampontvangers, versterkers, antennes en de voor meer gevorderde amateurs noodzakelijke hulptoestellen.

PRIJS: ingenaaid f 3.75, gebonden f 5.—.

WAT ZIJN DE VOORDEELEN VAN DEN NIEUWEN PHILIPS GELIJKRICHTER Nr. 450, SPECIAAL ONTWERPEN VOOR DEN RADIO-AMATEUR ?

- 1** Volkomen bedrijfszeker voor iederen leek.
De automatische stroomregulateur stelt de stroomsterkte steeds op de juiste waarde in, onafhankelijk van de batterijspanning.
- 2** Geschikt voor het laden van een 2-Volts cel, óf een 4-Volts- óf een 6-Volts-batterij.
- 3** Stroomverbruik uiterst gering.
- 4** Werking absoluut geruischloos.
- 5** Geen breukrisico, aangezien de lampen door een sterke metalen kap worden beschermd.
- 6** Lange levensduur.
- 7** Philips fabrikaat, dus een vér strekkende garantie.

Vraagt de tienduizenden gebruikers hoe hun de Philips Gelijkrichter Nr. 327 of Nr. 450 (beide volgens hetzelfde principe gebouwd) bevat en U koopt slechts een

PHILIPS

GELIJKRICHTER

HET GEHEIM

van het onberispelijke uiterlijk der prima Engelsche radiotoestellen met hun IDEALE FRONTPLATEN is gelegen in het gebruik van

PRIMA QUALITEIT ZUIVER EBONIET

in plaats van goedkoopere vervangingsmiddelen. Het gepolijste, matte of mahonie gekleurde echte EBONIET van The British Ebonite Comp. Ltd. is onovertroffen. Elk paneel is gestempeld met het merk „BECOL”.

Inlichtingen bij: VAN SANTEN & Co., Amsterdam.

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

KEIZERSGRACHT 558 AMSTERDAM

Maatschappelijk Kapitaal / 5.000.000 - Volgestort geplaatst / 2.000.000.

BELAST ZICH MET HET FINANCIEREN, ADMINISTREEREN EN INCASSEEREN VAN DEN VERKOOP AAN HET PUBLIEK OP

TERMIJNBETALING VAN ALLE MERKEN EN ALLE SOORTEN RADIO-INSTALLATIES

OVERNAME VAN EN CESSIE
OP HUURKOOPCONTRACTEN

VRAAGT INLICHTINGEN

TUNGAR GELIJKRICHTER

(THE GENERAL ELECTRIC Co.)

Voor netspanning 125 Volt, laadstroom 3 cellen met 2 Amp., 6 cellen met 1 Amp., Anode - Accu 12 t.m 48 cellen van $\frac{1}{2}$ tot $\frac{1}{4}$ Ampère Prijs f 45.-.

Voor netspanning 220 Volt en verder als boven . . . . . Prijs f 60.-.

B. T. H. LUIDSPREKER, type C 2 . . . . . f 60.-.

BRANDES TABELTALKER . . . . . f 25.-.

N. V. RADIOHANDEL „DIE HAGHE”

HEERENGRACHT 44a. — TELEFOON 14259.

's-GRAVENHAGE.

(Alleen Vert. voor Zuid-Holland).

RADIO-KOPERWERK.

Alle diverse kleine koperartikelen voor radio-toestellen worden in uitsluitend de beste uitvoering het billijkst geleverd door Gebr. STAIGER, St. Georgen (Schwarzwald.)

Verkoop uitsluitend engros door den vertegenwoordiger: MENNO VAN DER MAAR - Prinsengracht 300 - Amsterdam. Tel. 37142.

Brown

Luidsprekers

Aan den naam BROWN is zulk een reputatie van volmaakte afwerking verbonden, dat toekomstige koopers reeds vooruit weten dat elk model zal voldoen aan iederen eisch voor geluidsvolume, zuiverheid van toon en uiterlijk.

Alleenvertegenwoordiger voor Holland en Koloniën:

T. B. Hooghoudt
Spuistraat 71, Amsterdam

RADIO-UMSCHAU.

Het lievelingsblad van alle Radio-vrienden. Uitgebreide Textinhoud. — Binnen- en Buitenlandsche programma's. Prijs per $\frac{1}{2}$ jaar (13 afl.) 5,20 M. + 1,50 M. verzendkosten.

Proefnummer kosteloos.

Verlag der Radio-Umschau te Frankfurt am Main.

FOTOS LAMPEN!!!!!!!

Hiermede hebben wij het genoegen onze clientèle te berichten, dat ons vanaf heden de **vertegenwoordiging voor Nederland** is opgedragen der **FOTOS LAMPEN FABRIEKEN**, wier lampen een wereldvermaardheid hebben, daar zij van de beste kwaliteiten en toch billijk zijn.

WIJ LEVEREN DIRECT UIT VOORRAAD:

**FOTOS PLAATSTROOMLAMPEN,
FOTOS EINDLAMPEN,**

**FOTOS MICRO LAMPEN,
FOTOS ZENDLAMPEN.**

Wij verzoeken H.H. Handelaren beleefd alle aanvragen te richten aan ons adres:

Firma J. HAAGMAN,

Post-Box 409, **ROTTERDAM**, Tel. 33069, Telegramadres **RADIOHAAG**, waardoor U teveel betalen voorkomt.

NU IS DE **TIJD** OM:

EEN MODERNE
VIER LAMPER
ZELFTEBOUWEN

ZIE HIER EEN ONGEVRAAGD OORDEEL:

„Het is mij een genoegen, U mede te kunnen deelen dat het 4 lamps toestel gebouwd van de bouwdoos No. 14 zelfs hier te Hilversum aan alle eischen vol-
doet. Davenport en Parijs worden prachtig ontvangen, zonder iets van Hilversum
te hooren, terwijl ook een groot aantal kortegolf stations met groote kracht en
„zuiverheid op luidspreker ontvangen worden.
„Uw prijsvraag voor een toestel voor ons land lijkt mij overbodig.“

VRAAGT UWEN RADIOHANDELAAR BOUW-
BESCHRIJVING **K B 14**. THANS OOK IN
HET HOLLANDSCH VERKRIJGBAAR.

HOOFDAGENTSCHAP **BALTIC**
Noordeinde 107-109, DEN HAAG.

TOESTELLENBOUW VOOR DEN HANDEL.

H.H. Handelaren wij bouwen Uwa toestellen. Vakkundige montage.
Prima afwerking. 4 lamps 6-10 Gulden.

„**RADIO ATELIER ATLANTIS**“
Weteringstraat 29 b, ROTTERDAM.

STEEDS VOORRADIG:

ZENDONDERDEELEN

**Koperband
Glascondensatoren
Schotelisolatoren
Schuifweerstand
Zendcondensatoren
Hittedraadmeters
Modulatie smoorspoelen**

COMPLETE KORTE GOLF ZEND-ONTVANGERS
van af 190.—.

NED. RADIOHANDEL

DEN HAAG, Laan v. Meerdervoort 488, Tel. 32243

WORDT GEVRAAGD

Beschaafd jongmensch, volkomen op de hoogte met radiotechniek, in staat zelfstandig te werken, geschikt voor verkoop van radio-artikelen in de zaak, en voor bezoeken aan huis. Salaris met provisie. Uitsluitend persoonlijke aanbiedingen. Alleen zij met prima referentiën komen in aanmerking.

RADIOGOLF, VOORSTRAAT 75, UTRECHT.

HERM. VERSEVELDT

DEN HAAG

PIET HEINSTRAT 87

◆
TELEFOON 34969

◆
HET ADRES!

RADIO-MARS

Wilt gij Uw ontvangst verbeteren?
Koopt dan MARS-lampen met garantie.

Om iedere amateur in de gelegenheid te stellen, kennis te maken met onze prima lampen, leveren wij gedurende de maanden Juni, Juli en Augustus, rechtstreeks aan de amateurs, de 3,5-4 Volt-Serie tegen onderstaande gereduceerde prijzen:
Speciale Detectorlamp A 5 . . . . . f 1.60
Detector- en Middelfrequent B 635. . . . . „ 2.25
Eindlamp 0.12 A., Ruststr. B135, 0.12 mA. . . 3.—

met 2 maanden schriftelijke garantie. — Schitterende attesten van verschillende Afdelings-Secretarissen voorhanden.

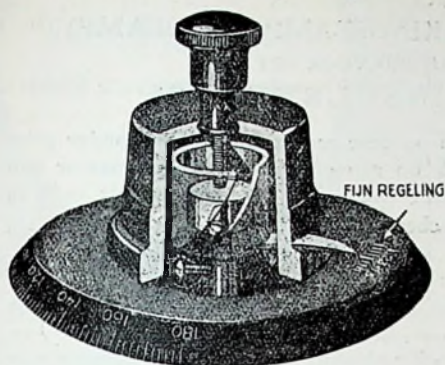
Gloeilampenfabriek „MARS“
KERKSTRAAT 39a — ARNHEM

BANDEN RADIO-EXPRES 1925.

Prijs: f 1.40 afgehaald, f 1.55 franco per post. Levering uitsluitend na inzending van het bedrag aan het bureau van Radio-Expres:

LAAN VAN MEERDERVOORT 80, DEN HAAG.

De „SOMCO” fijnregelknop

Vertraging 1 op 180

DEZE NIEUWE VINDING HEEFT DE NAVOLGENDE VOORDEELEN:

1. Onnoodig gaten te boren in de frontplaat.
2. Vervangt de condensator met ingebouwde fijnregeling.
3. Ongelooflijk snelle instelling voor de korte golfstations.
4. Bevestiging met slechts één schroef.
5. Totale afwezigheid van z.g.n. doode gang.
6. De fijnregeling heeft een vertraging van **1 op 180**.
7. Een „SOMCO” fijnregelknop op Uw condensator probeeren, beteekent een „Somco” behouden.

De prijs bedraagt f 3.75

Naaml. Venn. Techn. Handelmaatschappij

Damrak 62a - Amsterdam
Beursgebouw Telefoon 48222

RADIO TECHNISCH BUREAU
HERM. VERSEVELDT
Piet Heinstraat 87, DEN HAAG.
Tel. 34969 -- Giro 42011

Het nieuwste der laatste maanden!

Zeekring „Piet Hein” 300—1000 M.	f 15.—
Extra spoel 900—2100 M.	2.50
Philips Luidspreker	69.—
id. lamp B 403	6.75
id. plaatstroomapparaat	55.—
id. gelijkrichter voor accu's laden	29.50
Crosley Musicone	44.—

„ELECTRAD” weerstanden! — „DOMINIT” accumulatoren!
VRAAGT PRIJSBLADEN!
Vanaf heden tot 9 uur geopend, ook voor demonstratie met onze bekende Radio toestellen!

Nederlandsche Seintoestellen Fabriek
HILVERSUM

BELANGRIJK BERICHT

Van onzen
**NIEUWEN
PRIJSCOURANT**
is thans een groote oplage
afgedrukt. Gaarne zenden
wij U een
**GRATIS
EXEMPLAAR.**

Nog HEDEN aanvragen!

**Radio-Import A. A. Posthumus
BAARN**

DE NIEUWSTE SCHRACK-TRIOTRON LAMP

TYPE E 201 W

IS BEN

LAAGFREQUENT VERSTERKINGSLAMP (EINDLAMP)

SPECIAAL GECONSTRUEERD VOOR HET

BRANDEN OP WISSELSTROOM.

Door hare bijzondere constructie is deze lamp op zeer eenvoudige wijze (zonder gebruik van speciale gloeistroomapparaten) **DIRECT** op een gloeistroom-transformator aan te sluiten, terwijl een absoluut **ZUIVERE** en **BROMVRIJE** werking wordt verkregen. Vraagt prospectus met verschillende Schakelschema's bij

Handelsmaatschappij **VAN SETERS & Co.**, Nassau Ouwkerkstraat 3, Den Haag.

DUCRETET-Radiotoestellen en

MIX & GENEST Luidsprekers.

Imp.: **Ph. J. SCHUT,**
KEIZERSGRACHT 684, AMSTERDAM.

Radio Technisch Bureau „Broadcast”

SONOYSTRAAT 75, DEN HAAG

Telefoon 54604 -- Giro 106640

Selector Condensatoren

MET KOPEREN PLATEN, SOLIDE LAGERING, INCLUSIEF
KNOP DIAMETER 10 cm.

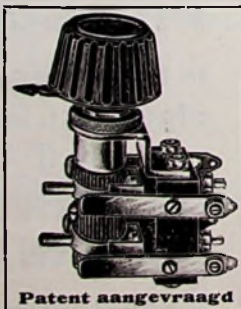
250 cm.	f 6.10
500 "	" 9.50
1000 "	" 10.—
Loewe lekweerstand.	" 1.20
Plaatstroomapparaten Ferrix EG combinatie in kast met	
1 aftakking extra	f 42.50
2 aftakkingen extra	" 50.—
Selecta ontvangtoestel	" 130.—

HAAGSCHE RADIO ONDERNEMING

SMITSTR. 153, DEN HAAG

„TACHY”

De capaciteitsvrije
Serie-Parallel en Ver-
sterkt-onversterkt
SCHAKELAAR uit
voorraad leverbaar.

Patent aangevraagd

PRIJS f 3.25

Levering uitsluitend aan den handel
Monster op aanvraag

Vierlamps toestel f 75.—, 3 jaar garantie, ook op
termijnbetaling.

LISSEN en overige eerste klasse
onderdeelen ruim voorradig.
LEVERING OOK AAN DEN HANDEL.

Vraagt onze gratis prijscouranten.

ANDERSEN & POLAK — AMSTERDAM

P. C. HOOFSTRAAT 40 — Telefoon 26587.

DE „CORONA-PHON” 2.1.2.

HET RADIO-TOESTEL VOOR U

Zonder Antenne

Zuivere weergave

Slechts 5 lampen

Stofdicht meubel

De Toonzaal in ons Fabrieksgebouw is voor
Demonstraties open van 11 v.m. tot 9 uur n.m.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

„IDZERDA-RADIO”

Telefoon 32584

BEUKSTRAAT 10

Traml. 3, 12, 14

bij Valkenboschplein